

Afgørelser – Reg. nr.: 02627.01

Fredningen vedrører: Sophienholm

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   01-02-1974

Fredningsnævnet   17-01-1972

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

1/2-1974

U D S K R I F T
a f
OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1974, den 1. februar afsagde Overfredningsnævnet
følgende

k e n d e l s e

i sag nr. Ofn. 2143/72 om fredning af et område omkring Sophienholm/
Maglesø i Vestsjællands amt.

I den af fredningsnævnet for Vestsjællands amts nordlige fred-
ningskreds den 17. januar 1972 afsagte kendelse hedder det:

I. FREDNINGSSAGEN:

Ved skrivelse af 4/10 1967 har Danmarks Naturfredningsforening rejst fredningssag for et nærmere angivet område omkring Maglesø og godset "Sophienholm", der er ejer af søen.

Bekendtgørelse om fredningssagens rejsning har været indrykket i Statstidende for den 23/11 1967 og i lokale dagblade for den 23. eller 24/11 1967. Endvidere blev ejerne af de berørte ejendomme tilskrevet herom ved nævnets skrivelse af 22/11 1967.

Om baggrunden for sagens rejsning hedder det i Naturfredningsforeningens skrivelse:

" ..... Arealet, der omfattes af fredningspåstanden, strækker sig som en kile ind mellem de tidligere fredede arealer nord for Maglesø samt omkring Huelsbjerg og det syd for liggende skovkompleks, Brorfelde skov.

Ved den foreslåede fredning kædes de allerede fredede arealer sammen med Brorfelde skov, hvorved opnås en landskabelig helhed, en helhed der naturligt kan danne kernen i et fremtidigt større naturområde.

Landskabet omkring Maglesø-Sophienholm hører til Midt-sjællands naturskønneste og mest særprægede - et "sammenslyngget bakkekompleks", hvis lige næppe findes andre steder i landet.

Det særprægede er de meget uregelmæssige bakker, hvor de efter sjællandske forhold store højdeforskelle indenfor korte afstande giver landskabet en relieffrigdom af ganske enestående karakter.

Landskabets udformning er resultatet dels af forskellige is-tryksretninger, dels af ganske særlige aflejrings- og afløbsforhold i forbindelse med forekomsten af store dødismasser under den sidste isafsmeltning. De mange og ofte dybe

lavninger, hvoraf Maglesø er den største, er netop opstået efter sådanne store dødisklumper, idet disse længe har ligget isoleret, dækket af smeltevandsaflejringer, og først langt senere ved deres endelige smeltning dannedes de nuværende dødishuller. I tiden indtil plantevæksten endelig formåede at fastholde jordsmonnet, har overfladevandet yderligere udmodelleret landskabet gennem markante erosionskløfter og afløbsrender.

En sikring af dette enestående naturområde, der sammen med tidligere fredninger på ca. 80 ha og fredskov i syd på ca. 240 ha vil indebære, at man får etableret et samlet naturområde på ialt ca. 700 ha, må tillægges den største rekreative betydning.

Der knytter sig endvidere betydelige videnskabelige interesser til området. Det kan nævnes, at det er en ofte besøgt geologisk ekskursionslokalitet, som videnskabeligt og pædagogisk er af international karat.

Det er i det hele Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse, at området opfylder betingelserne efter naturfredningslovens § 1 for gennemførelse af en fredning.

Området ønskes fredet med det formål at bevare det smukke og karakteristiske landskabsbillede, som nu findes, og som væsentligt er bestemt af store stærkt kuperede bakker, søer og moser, skovbevoksninger og store ubrudte marker.

Fredningsbestemmelserne skal ikke hindre velbegrundede bestræbelser for at forskønne og udvikle stedets særlige skønhedsværdier, der ikke ukritisk bør betragtes som endemålet, men som et udgangspunkt.

Det er en naturlig forudsætning, at arealerne som hid-

til benyttes til almindelig landbrugs- og skovbrugsdrift."

Danmarks Geologiske Undersøgelse har i en skrivelse af 5/9 1967 til Naturfredningsforeningen anbefalet en fredning som den foreslåede og udtalt sig ganske som foreningen.

Københavns Universitets Geografiske Institut har i skrivelse af 13/9 1967 til foreningen udtalt:

" Egnen består af en samling tætliggende til dels sammenvoksede enkeltbakker, som er tydeligt afgrænset ved veldefinerede skrænter. Mellem bakkerne findes dybe, ofte smalle dale, hvis bunde ligger i omtrent samme højde, ca. 50 m. Bakkerne er fladtoppede i en næsten konstant højde, 90 - 100 m., og deres omrids er **ovalt** med en diameter mellem 200 og 100 m. Ved færden i terrænet fornemmer man dårligt disse store bakker, hvis form minder om keglestubbens, derimod imponeres man af de 20 - 50 m. høje, lidt konvekse skrænter. Disse store skrænter, hvis generelle hældning er 20 - 30 % over lange strækninger, synes ofte begrænset ved en horisontal linie foroven og forneden.

Skrænterne fordeler sig langs nogle øst-vest gående dalstrøg, hvis snoede forløb og ujævne længdeprofiler tyder på, at dalene er "afstøbninger" af dødsklumper, efterladt i istiden. Det dalkompleks, som har det største og tydeligste relief, indeholder Maglesø, Grøntved sø og Enghave bakke. Syd herfor løber et andet dalsystem: Selagergård - Korslyng-Sophienholm-Tjørnede; i vest er dalen smal og grænser med en smal og usædvanlig bakkekam til Maglesø dal. Ved Sophienholm udvides dalen og går mod øst over i et jævner, lavere morænebakkeland. De smukke storskrænter ses også i et dalagtigt parti mellem Brorfelde og Tjørnede syd om Flødebjerg og Hyldebjerg.

Fra et geomorfologisk synspunkt er det de store veldefinerede skrænter, som har videnskabelig betydning; de er sandsynligvis dannet under lignende geologiske forhold som Vissenbjergområdet på Fyn (højtliggende dødismasser under sidste istid). Maglesøområdet er en forstærket udgave af de andre "plateaubakkelandskaber", som man foruden på Fyn finder i en bue fra Roskilde over Jyderup til Kalundborg. Skrænternes udvikling og udnyttelse vil, på grund af storformerne, være et godt forskningsobjekt.

Den landbrugsmæssige udnyttelse af disse plateauagtige enkeltbakker er kun en fordel for geomorfologiske undersøgelser og demonstrationer - terrænet ligger i så tilfælde frit, og området egner sig forsåvidt til studiet af udnyttelsens afhængighed af skrænternes stejthed. Skovdyrkingen i den centrale del vanskeliggør demonstration af geologiske formationer. Grusgravningen ved Igelsø Græsmark og Sophienholm er naturligvis terrænødelæggende, men geologisk oplysende. En "sommerhus"bebyggelse som den ved Igelsø Græsmark tilslører landskabet værre end skoven. En udbygning eller blot fortsat brug af Enghave bakke til motorløbene vil ødelægge denne, områdets mest velafgrænsede og overskuelige enkeltbakke.

De store, usædvanligt veludviklede skræntsystemer gør, at man må anbefale, at så store arealer som muligt holdes fri for bebyggelse, vejanlæg og skovrejsning."

Forud for fremsendelsen af Danmarks Naturfredningsforenings ovennævnte rejsningssskrivelse havde foreningen ved skrivelse af 12/9 1967 i anledning af, at sognerådet for de daværende Sdr. Asmindrup-Grandløse kommune havde meddelt tilladelse til, at de eksisterende markoverførsler benyttedes som adgangsvej til en motor-

bane på et godset "Sophienholm" tilhørende areal, anmodet nævnet om i henhold til den dagældende naturfredningslovs § 9 stk. 2 at nedlægge forbud mod motorbanens etablering for at undgå, at en fredningssag, som foreningen i skrivelsen bebudede at ville rejse for "Sophienholm" gods og tilstødende arealer, præjudiceredes.

I et den 15/9 1967 afholdt møde besluttede nævnet i medfør af naturfredningslovens §§ 8 stk. 2 og 10 stk. 1 at rejse fredningssag for det areal, der skulle benyttes som motorbane. Bekendtgørelse herom indrykkedes i Statstidende for den 18/9 1967, ligesom godsets ejere underrettedes herom. Denne sag er indgået i nærværende sag.

Den af foreningen endeligt nedlagte fredningspåstand er sålydende:

"Bebyggelse skal ikke være tilladt, bortset fra nødvendige tilbygninger til allerede eksisterende landbrugsejendomme. Opstilling af boder, skure, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted. Arealerne må ikke benyttes til camping. Bilophugningspladser må ikke etableres. Arealerne må ikke benyttes til motorbaner. Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald. Beplantning med busk- og trævegetation udenfor nu eksisterende skovområder må ikke finde sted. Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning. Opfyldning og afvanding af søer og moser må ikke finde sted. Færdsel på søerne må kun foregå i ikke motoriserede fartøjer. Til Grøntved Overdrev gives der offentligheden adgang til færdsel til fods ad de markveje og stier, der på vedlagte kort (bilag 1) er markeret med stiplet linie.

Der udfærdiges af de påtaleberettigede ordensregler for publikums færdsel indenfor det fredede område.

De påtaleberettigede kan foretage de nødvendige skridt til bevaring af stedets naturtilstand.

Endvidere skal de påtaleberettigede med ejernes godkendelse kunne foretage foranstaltninger, såsom beplantning og ændring af terrænformerne, for så vidt sådanne skridt kan begrundes udfra landskabs-æstetiske hensyn.

Påtaleret tillægges Fredningsnævnet for Vestsjællands amts nordlige fredningskreds, Naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening."

Fredningspåstanden angår følgende ejendomme:

<u>løbenr.</u>	<u>matr. nr.</u>	<u>areal i ha.</u>	<u>ejendomsværdi pr. 1/8 1969</u>	<u>ejer:</u>
1.	1 <u>a</u> m.fl. Grøntved Overdrev, Tølløse sogn	59,8 heraf under fredningspå- standen ca. 236 ha	3,1 mill. kr.	Ally Schulin-Zeuthen og Svend Hansen, "Sofien- holm", 4340 Tølløse.
2.	6 <u>a</u> Igelsø by, Kvanlø- se sogn	17	200.000 kr.	gdr. Erik Christen- sen, Igelsø pr. 4300 Holbæk.
3.	8 <u>a</u> m.fl. smst. del af 8 <u>a</u> , samt 6 <u>b</u> og 6 <u>l</u> smst.	50,7 heraf under fredningspå- standen ca. 34 ha	551.600 kr.	entrepr. Henning Hansen, Igelsø pr. Holbæk.
4.	6 <u>d</u> m.fl. smst. 6 <u>d</u> smst.	6,6 heraf under fredningspå- standen ca. 1.6 ha	105.000 kr.	husm. Mogens Henning Jensen, Igelsø pr. 4300 Holbæk.
5.	6 <u>m</u> smst.	8,5	160.000 kr.	husm. Holger Larsen, Igelsø pr. Holbæk.

løbenr.:	matr. nr.:	areal i ha.:	ejendomsværdi pr. 1/8-69:	ejer:
6.	7 <u>a</u> og 7 <u>b</u> smst.	43,2	550.000 kr.	adm.chef A.H.Brandt, Ole Rømersvej 9, Helsingør.
7.	9 <u>f</u> m.fl. smst. del af 9 <u>p</u> smst.	8,3 heraf under fredningspå- standen ca. 0,6 ha.	300.000 kr.	fabrik. Henrik Jen- sen, Igelsø pr. 4300 Holbæk.
8.	6 m.fl. Grøntved Overdrev, Sdr. Asmin- drup sogn.	5	125.000 kr.	ing. Knud Bjerre Trolle, Igelsø pr. 4300 Holbæk.
9.	9 Grøntved Overdrev, Sdr. Asmin- drup sogn	1,3	55.000 kr.	chauff. Dirch B. An- dersen, c/o Per Sø- rensen, Tåstrup Gl. Skole, 4672 Klippinge.
10.	1 <u>a</u> m.fl. Tjørnede by, Tølløse sogn del af 1 <u>a</u> smst.	42,2 heraf under fredningspå- standen ca. 2,1 ha	350.000 kr.	gdr. Svend Larsen, Tjørnede pr. 4340 Tølløse.
11.	3 <u>c</u> s,st.	10	105.000 kr.	gdr. Holger Jensen, Tjørnede pr. 4340 Tølløse.
12.	3 <u>d</u> smst.	10	125.000 kr.	gdr. Erland Rasmus- sen, Tjørnede pr. 4340 Tølløse.
13.	21 <u>a</u> m.fl. Igelsø by, Kvanløse sogn 21 <u>a</u> smst.	3,7 heraf under fredningspå- standen 1 ha	100.000 kr.	Carl Mogens Nielsen, Stenstykkevej 4, 2650 Hvidovre.

Den 25/5 1968 holdt nævnet møde med besigtigelse af området.

Lodsejerne og de i ejendommene servitutberettigede og panthaverne

var behørigt indvarslet hertil. Samtlige lodsejere deltog i mødet

eller var repræsenteret under dette, bortset fra ejeren af løbenr. 13, der dog blev truffet til stede på ejendommen under besigtigelsen. I mødet deltog endvidere repræsentanter fra Colas Vejmaterialer A/S, der har tinglyst brugsret til matr. nr. 1 a og 1 b Grøntved Overdrev, Tølløse sogn, under løbenr. 1., godset "Sophienholm", med ret til udnyttelse af sand- og stenforekomster i 20 år fra den 21/1 1965, samt Glostrup og Omegns Motorklub, der ifølge lejekontrakt af 11/12 1965 med tillæg af 20/9 1967 har lejet en del af matr. nr. 4 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup sogn, angivet som pkt. 76, Enghave Bakke, til benyttelse som motorbane.

Samtlige lodsejere protesterede mod gennemførelse af den foreslåede fredning. Fra det daværende Holbæk amtsråd og Fredningsplanudvalget for Holbæk amt henstilledes det, at sagens afslutning afventede udfaldet af en af Fredningsplanudvalget iværksat tilbunds-gående landskabsundersøgelse til brug for fredningsplanlægningen i amtet. Endvidere henstillede ejerne af løbenr. 1 og 3, der forbeholdt sig i tilfælde af, at en fredning blev til hinder for grusgravning, at kræve erstatning herfor, at der foretoges undersøgelser til bedømmelse af grusforekomsternes omfang, ligesom ejeren af løbenr. 3 henstillede til Naturfredningsforeningen at begrænse fredningspåstanden for hans ejendom til et under besigtigelsen nærmere angivet areal. Efter at denne lodsejers planer og ønsker om grusgravning var blevet yderligere præciseret, meddelte Naturfredningsforeningen den 20/8 1969, at man ikke kunne anbefale de fremsatte forslag til grusgravning.

Nævnet anmodede derefter Danmarks Geologiske Undersøgelse (D.G.U.) om en udtalelse om forekomsterne af sand og grus på det af fredningspåstanden omfattede område, samt på de godset "Sophienholm" tilhørende arealer, der ikke berørtes af fredningspåstanden. D.G.U.

besvarede forespørgslen i skrivelse af 23/6 1970 således:

"I brev af 9/9 1969 fra Fredningsnævnet blev D.G.U. anmodet om en udtalelse om, hvorvidt der i det af fredningspåstanden omfattede område ved Maglesø-Sophienholm findes forekomster af sand og grus, der kan gøres til genstand for erhvervsmæssig udnyttelse.

Vi har nu sammenfattet de oplysninger, vi er i besiddelse af og indlagt resultaterne på medfølgende 2 kort, hvor sand- og grusforekomsterne er markeret med rød farve. Kortene er fortrinsvis baseret på geologiske karteringsresultater; i forbindelse med geologisk kartering anvendes et 1 m. langt håndbor, hvorved man registrerer, hvad der ligger 1 m. under jordoverfladen, d.v.s. i et niveau, hvor markredskaber i almindelighed ikke trænger ned. Der er derimod ikke udført boringer, hvilket heller ikke var ønsket fra fredningsnævnets side.

Udover de på kortet viste sand- og grusforekomster må man forvente, ud fra dette områdes geologiske opbygning, at der i adskillige af bakkerne findes forekomster af sand og grus, men dækket af moræneaflejringer.

Selvom kortet derfor viser, at moræneaflejringer dominerer i området, vil der sandsynligvis under en kappe af moræneler, af minimal mægtighed på 1 m., stedvis forekomme gruslag. Herpå tyder bl.a. de observationer, man kan gøre i arealerne vest for Maglesø (lodsejer Henning Hansen) i forbindelse med grusgravningen nord for søen og i mange af de talrige prøvegravninger, der har været foretaget spredt rundt i hele området. Ved Sophienholm viser gravningen, at forekomsten tilsyneladende fortsætter ind i bakken med tiltagende overjordsmægtighed. Sådanne observationer kan naturligvis ikke lægges til grund

for beregning af forhåndenværende grusmængder, ligesom udpegning af lokaliteter til etablering af grusgrave heller ikke kan lade sig gøre. Kun undersøgelser f.eks. i form af boringer kan give svar på sådanne spørgsmål."

Nævnets forespørgsel om resultaterne af den iværksatte landskabsplanlægning i området besvarede Fredningsplanudvalget den 4/2 1970 med fremsendelse af en udtalelse fra arkitekterne Møller og Wichmann, Århus, der af udvalget var engageret til at foretage den ønskede landskabsanalyse. Udtalelsens konklusion er sålydende:

" Området omkring Brorfelde-Maglesø, herunder det område, for hvilket der af foreningen er rejst fredningssag, må landskabeligt, rekreativt og videnskabeligt betragtes som en integreret del af det landskabskompleks, der vil udgøre Vestsjællands Naturpark.

Området udgør det østligste af naturparkens 4 hovedafsnit med hver sin specifikke karakter, hvortil kommer, at området er blandt de mest følsomme overfor de angreb i henseende af bebyggelse, beplantning og udvinding af råstoffer, der rettes eller kan tænkes at blive rettet mod naturparkens landskaber. Dersom naturparkens sigte i rekreativ, folkepædagogisk og videnskabelig henseende skal kunne nås i fuld udstrækning, er det afgørende, at Brorfelde-Maglesø området indgår i parken med de værdier, der i alle henseender rummes i området i dag. Angreb på de bestående værdier ved grusgravning, motorbaneløbskørsel, tilfældig beplantning eller rydning, opfyldning eller afvanding vil i dette primære område føles uacceptabelt. Sluttelig skal anføres, at hele bakkekomplekset omkring Brorfelde såvel i henseende til landskabsform som i henseende til vegetation formentlig må anses for nationalt enestående, og

at der i hele taget må lægges den største vægt på dette landskabs forekomst på Sjælland, hvor det er let tilgængeligt for de store befolkningskoncentrationer.

Vi skal således varmt anbefale, at den rejste fredningssag søges gennemført efter påstanden."

Det samlede resultat af landskabsanalysen foreligger i en i marts 1970 offentliggjort publikation benævnt "Vestsjællands Naturpark". Heri er det af fredningspåstanden omfattede område klassificeret som kerneområde i en evt. naturpark, hvorom det i publikationens afsnit 7 udtales:

" KERNEOMRÅDER.

Indenfor kerneområderne bør yderligere anlægges følgende principielle retningslinier:

Områderne må ikke bebygges yderligere ud over bebyggelse, der er absolut nødvendig for jordbrugserhvervene, samt efter nøje overvejelse sådan mindre bebyggelse, som tjener offentlighedens rekreation.

Campingpladser bør ikke tillades.

Ændringer i terrænet må ikke finde sted.

Afvanding, ændring og forurening af vandløb og søer, opfyldning af vandhuller og moser må ikke finde sted.

Anlæg af lossepladser, bilkirkegårde o.lign. må ikke finde sted.

Nyplantning samt normalt forekommende driftsmæssigt betingede ændringer i bestående skove vil normalt kunne finde sted, med mindre særlige forhold taler derimod.

Der bør udvises særlig forsigtighed ved udlæg af nye samt udvidelse og udretning af bestående veje.

Større el-luftledninger bør kun tillades, hvis de er tvungen-
de nødvendige for selve området's forsyning. Der bør samti-

dig tilstræbes en sanering af det bestående højspændingsnet. Det bør understreges, at en ejendoms placering i kerneområderne normalt ikke vil være til hinder for en fortsættelse af det hidtil udøvede landbrug eller skovbrug."

Af de berørte kommuner har Jernløse kommune anbefalet den foreslåede fredning, medens Tølløse kommune og Sdr. Asmindrup-Grandløse kommune, der senere er indgået i Holbæk kommune, har anbefalet en begrænsning af området, der eventuelt fredes.

Specielt om ejendommen løbenr. 3, tilhørende entreprenør Henning Hansen, har D.G.U. i skrivelse af 3/6 1970 udtalt:

" I forbindelse med ovennævnte fredningssag meddelte advokat E. Elverdam i skrivelse af 11/12 1969, at der på ejendommen var udført nogle prøvegravninger.

Bl. a. på grund af den meget strenge og langvarige vinterperiode blev besigtigelsen fra DGU's side først foretaget den 22/4 1970, på et tidspunkt, hvor hullerne naturligvis var skredet noget til.

Til stede ved besigtigelsen var dommer Bjarne Jensen, Holbæk, (1. halvdel af rundgangen), magister A.V.Nielsen. DGU og afdelingsgeolog Erik Heller, DGU samt ejeren.

I forbindelse med gravningen af prøvehullerne havde ejeren opnoteret graveresultaterne og indtegnet gravehullernes placering på et forstørret udsnit af det tilhørende målebordsblad. Kopi af kort og afskrift af gravejournalen vedlægges. Ved besøget den 22/4 blev alle 15 huller besigtiget. For hvert hul udfærdigedes en kort beskrivelse af den tilgængelige del af gravehullets væg, og samtidig blev materialet i hullernes sider og bund undersøgt ved hjælp af 1 m. langt karteringsbor. Det opgravede materiale var ved hullernes kant fordelt i dynger svarende til de forskellige lag, der var blevet truffet

ved gravningen. Ved besigtigelsen blev disse dynger gennemstukket på kryds og tværs med håndboret.

De oplysninger, man herved indhentede, se bilag 3, passer i det store og hele til de nedskrevne graveresultater, der blev os forevist på stedet. Dette gælder både dyngerne og det faststående materiale.

Vi må derfor konkludere, at der i det område, vi fik forevist, ikke blot findes sand og grus i den udstrækning som undersøgelsen af hullernes væg og bund viste, men sandsynligvis også i den udstrækning, som fremgår af ejerens oplysninger, idet der ved undersøgelsen ikke blev konstateret forhold, der divergerer stærkt fra disse.

Generelt kan man om området sige, at der under en kappe af moræneler, på ca. 50 - 200 cm. tykkelse findes sand- og gruslag af vekslende mægtighed og kvalitet, stedvis med indhold af sten. Skarpkantet grus blev konstateret på flere lokaliteter. På bakkens skråninger er overjordens mægtighed (moræneler) ofte større på grund af skred- og flydefænomener.

Vi kan ikke ud fra de foreliggende oplysninger udtale os om materialets kvalitet og egnethed, om mængdeforholdet mellem de forskellige kornfraktioner eller om sand- og grusmængden som helhed, da der ikke er udført boringer med tilhørende prøvetagning fra de forskellige lagserier. Oplysninger om sådanne forhold kan kun gives udfra et passende antal boringer med efterfølgende kornstørrelseanalyser på de udborede prøver. Og selv i sådanne tilfælde opnås kun tilnærmede mængdeangivelser. "

II. FREDNINGENS OMFANG:

Nævnet finder, at området, der påstås fredet, besidder en så enestående og særpræget landskabelig skønhed, at det vil være af væ-

sentlig betydning for almenheden at det bevares i sin nuværende tilstand, og at der af hensyn til befolkningens friluftsliv i størst mulig omfang åbnes adgang for almenheden til at færdes og opholde sig i området, ligesom det findes af væsentlig interesse for geologisk-videnskabelige og undervisningsmæssige hensyn, at området bevares uændret. Nævnet, der ikke anser de hidtil gennemførte fredninger i området for tilstrækkelige til at tilgodese de nævnte interesser og hensyn overfor en eventuel intensiv industriel udnyttelse af særlige forekomster i jorden, eller til at lade området indgå i udbygningen af en naturpark, som der med sine særlige egenskaber vil kunne få ganske særlig betydning for, har derfor besluttet at gennemføre fredning af hele området, som den nedlagte påstand omfatter, idet den foreslåede fredningsgrænse dels i sig selv danner en naturlig afrunding af et fredet område, dels danner forbindelse til et offentligt ejet område med tilsvarende landskabsmæssige kvaliteter, der vil kunne indgå i en naturpark.

III. FREDNINGENS INDHOLD:

Nævnet har vedtaget at fastsætte fredningens indhold i overensstemmelse med Naturfredningsforeningens påstand med følgende ændringer:

Forslaget til en færdselsret for almenheden ad en sti fra det sydvestlige hjørne af ejendommen, løbenr. 9, matr. nr. 9 Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup sogn, over matr. nr. 4 c og 4 a Grøntved Overdrev, forbi Grøntved sø til Enghave Bakke, findes ikke at burde tages til følge, da stien ikke længere eksisterer i marken, og da almenhedens interesse i at kunne færdes i skoven Grøntved Overdrev findes tilstrækkelig tilgodeset, når det kan ske ad de i denne skov eksisterende veje med adgang fra de offentlige veje nord og syd for Maglesø-området som nedenfor angivet, og iøvrigt efter de

i naturfredningsloven af 18/6 1969 § 55 stk. 3 - 7 fastsatte regler. Derimod finder nævnet, at det vil være af væsentlig betydning, at almenhedens færdsels- og opholdsret udvides således, at der med forbindelse til de i Grøntved Overdrev eksisterende veje etableres en sti rundt om Maglesø over matr. nr. 8 a Igelsø by, Kvanløse sogn, (løbenr. 3) og videre over enten matr. nr. 11 a smst. (løbenr. 1) eller over de allerede fredede tilgrænsende ejendomme matr. nr. 14 b, 13 c, 12 b, 11 b, 9 n, og 9 i smst. (jfr. Overfredningsnævnets kendelse af 26/6 1962 (sag nr. 1430/60)), hvortil almenheden efter nævnets opfattelse allerede har adgang i medfør af reglerne i den nugældende naturfredningslovs § 56 stk. 1. Ved etablering af en sådan sti med forbindelse over de tidligere fredede ejendomme og med adgang dertil fra den på matr. nr. 12 b smst. beliggende parkeringsplads, bliver det nødvendigt at åbne almenheden færdselsret ad den eksisterende privatvej over matr. nr. 8 a og 9 Grøntved Overdrev, hvorfor denne del af fredningspåstanden ikke findes at burde tages til følge. Nævnet fastsætter derfor, at bestemmelsen om offentlighedens adgang til færdsel og ophold i Grøntved Overdrev, jfr. Naturfredningsforeningens kortbilag hertil, affattes således:

Der tillægges almenheden ret til færdsel og ophold i "Sophienholm"s skov, Grøntved Overdrev på matr. nr. 4 c og 4 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmintrup sogn, og ad den hertil fra den offentlige bivej Igelsø/Tjørnede over matr. nr. 1 a Grøntved Overdrev, Tølløse sogn og 4 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmintrup sogn førende markvej. Om denne færdselsret skal gælde de i naturfredningsloven af 18/6 1969 § 55 stk. 3 - 7 fastsatte regler. Der tillægges endvidere almenheden færdsels- og opholdsret ad en sti, som Fredningsplanudvalget skal være berettiget til efter forhandling med de påtaleberettigede og lodsejerne på det offentliges bekostning at anlægge over matri nr. 8 a Igelsø by, Kvanløse sogn og 11 a smst. med forbindel-

se syd og øst for Maglesø til skovvejen i Grøntved Overdrev.

Nævnet har besluttet, at den af Glostrup og Omegns Motorklub, nu Brøndby Motor Club, anlagte og drevne motorcrossbane, uanset fredningen, kan fortsætte til den indgåede lejekontrakts udløb med udgangen af 1972.

IV. ERSTATNING:

Nævnet har forhandlet med de enkelte lodsejere om erstatning, men har kun opnået enighed med ejerne af løbenr. 8 og 11 og den tidligere ejer af løbenr. 6.

Løbenr. 1.:

matr. nr. 1 a m.fl. Grøntved Overdrev, Tølløse sogn, "Sophienholm":

Ejerne har, for det tilfælde at fredning gennemføres i overensstemmelse med den nedlagte fredningspåstand, nedlagt påstand på en erstatning på 5.643.190 kr., der er opgjort:

som almindelig arealerstatning, 1 kr. pr. m² ..... 2.362.310 kr.

og yderligere arealerstatning for den del af ejendommen, der åbnes for offentlige-

den, 1 kr. pr. m² ..... 680.880 "

Erstatning for mistet indtægt ved bort-

forpagtning til grusgravning på arealer,

der ikke allerede er sluttet aftale om,

anslået til 200.000 kr. årligt ..... 2.000.000 "

Erstatning for tab af indtægt ved at Co-

las Vejmaterialer A/S afskæres fra at

grave i "Femtebjerg" (den del af matr.

nr. 1 a Grøntved Overdrev, der er under

fredningspåstanden ..... 500.000 "

For tab fra motorbanen. Løbende ind-

tægt 5.000 kr. årligt	100.000 kr.
	<u>ialt 5.643.190 kr.</u>

Nævnet har fastsat erstatningen til ..... 500.000 kr. for forringelse af ejendommens værdi, samt for tabet af lejeindtægt, ved at lejekontrakten om motorbanen ikke kan fornyes. Nævnet, der har lagt til grund, at der på ejendommen, indenfor det område, der fredes, findes grusforekomster i betydelige mængder, har ikke fundet grundlag for at tilkende ejerne erstatning for mistet indtægt ved grusudvinding, da der på ejendommens arealer udenfor fredningen må antages at forekomme sådanne mængder af de nævnte materialer, at de ikke vil være udtømt foreløbig.

Colas Vejmaterialer A/S har ikke ønsket at fremsætte erstatningskrav under sagen.

Glostrup og Omegns Motorklub, nu Brøndbyernes Motor Club, har nedlagt en nærmere specificeret påstand om en erstatning på 325.750 kr.

Nævnet har besluttet ikke at tilkende foreningen erstatning, da lejekontrakten med "Sophienholm" kan fortsætte til den efter sit indhold udløber med udgangen af 1972.

Løbenr. 2:

Nævnet har fastsat erstatningen til ..... 30.000 kr.

Løbenr. 3:

Ejeren har nedlagt påstand på erstatning på 1.500.000 kr., idet han, der er grusentreprenør og har erhvervet ejendommen for at udnytte grusforekomsterne, har gjort gældende, at erstatningen må fastsættes under hensyn til en tilstedeværende udnyttelig grusmængde på ikke under 2,1 mill. m³ og en pris af ikke under 1 kr. pr. m³. Denne pris har han i årene 1968/69 måttet betale for grus udvundet på en fremmed

landbrugsejendom i Brorfelde. Om sin erhvervelse af ejendommen har han oplyst, at han fremsatte tilbud om køb af ejendommen den 5/11 1967 og underskrev slutseddel derom den 1/12 1967. Han var da bekendt med, at der i mellemtiden var rejst fredningssag for en del af ejendommen, men anså sig for bundet af tilbuddet, ligesom han regnede med at opnå tilladelse til gravning.

Nævnet, der har lagt til grund, at der på ejendommen må antages at være betydelige grusforekomster, har besluttet at fastsætte erstatningen til 65.000 kr. for nedgang i ejendommens værdi som følge af fredningen. Under hensyn til omstændighederne ved ejerens erhvervelse af ejendommen har nævnet ikke fundet grundlag for at tilkende ejeren yderligere erstatning for næringstab som følge af, at han ikke kan udnytte ejendommens grusforekomster.

Nævnet har videre fastsat erstatningerne således:

<u>Løbenr. 4:</u>	.....	3.500 kr.
<u>Løbenr. 5:</u>	.....	16.000 "
<u>Løbenr. 6:</u>	.....	75.000 "
<u>Løbenr. 7:</u>	.....	500 "
<u>Løbenr. 8:</u>	.....	10.000 "
<u>Løbenr. 9:</u>	.....	1.500 "

Løbenr. 10: Ejeren har nedlagt påstand om en erstatning på 200.000 kr., idet han har gjort gældende, at erstatningen må ydes for mistet byggechance, da en fredning vil afskære ham fra at udstykke arealet i ca. 20 parceller til sommerhusbebyggelse.

Nævnet har fastsat erstatningen til ..... 4.000 kr.
idet man efter de fra Tølløse kommune og Holbæk amtsråd modtagne oplysninger ikke har fundet det sandsynliggjort, at udsigten til at udstykke til sommerhus-

bebyggelse har været således tilsikret, at den kan antages at have påvirket ejendommens handelsværdi.

Løbenr. 11:

Nævnet har fastsat erstatningen til ..... 20.000 kr.

Løbenr. 12:

Ejeren har krævet en erstatning på 75.000 kr., bl.
a. under henvisning til, at der må antages at være grusforekomster på ejendommen.

Nævnet har fastsat erstatningen til ..... 20.000 kr.

Løbenr. 13:

Nævnet har fastsat erstatningen til ..... 2.000 kr.

Nævnet har på grund af sagens lange ekspeditionstid, som ikke kan tilskrevet lodsejernes forhold, besluttet at lade de fastsatte erstatningsbeløb forrente fra den 1/4 1970 med 1 % over Nationalbankens til enhver tid gældende disconto.

Nævnet har endvidere besluttet at tilkende følgende omkostningsbeløb:

Ejerne af løbenr. 1: ..... 10.000 kr.

Ejeren af løbenr. 3: ..... 2.000 kr.

V. EJERSKIFTER:

Siden bekendtgørelsen i statstidende den 23/11 1967 har følgende ejendomme skiftet ejer:

Løbenr. 2: matr. nr. 6 a Igelsø by, Kvanløse sogn:

er overdraget til nuværende ejer Erik Christensen ved skøde, lyst den 15/6 1968. I skødets pkt. 5 stk. 4 er anført: "Købereren er gjort bekendt med den i 1967 rejste fredningssag."

Løbenr. 3. matr. nr. 8 a Igelsø by, Kvanløse sogn:

er jfr. foran overdraget ejeren entreprenør Henning Hansen ved skøde, lyst den 1/3 1968. Fredningssagen er ikke omtalt i skødet.

Løbenr. 4. matr. nr. 6 d Igelsø by, Kvanløse sogn:

er overdraget ovennævnte ejer af løbenr. 2 matr. nr. 6 a smst. til sammenlægning med denne ejendom ved betinget skøde af 24/9 1971, lyst den 18/12 1971. I skødets pkt. 5 er anført: "Sælgeren har oplyst, at der er rejst fredningssag vedrørende arealet, og den eventuelle tilkommende fredningserstatning med renter tilfalder køberen."

Løbenr. 5. matr. nr. 6 m Igelsø by, Kvanløse sogn:

er overdraget den nuværende ejer, Holger Larsen, ved skøde, lyst den 19/3 1969. I skødets pkt. 6 er anført: "Sælgeren har ved handelen oplyst, at der af Danmarks Naturfredningsforening er rejst krav om fredning af området."

Løbenr. 6. matr. nr. 7 a og 7 b Igelsø by, Kvanløse sogn:

er overdraget ejeren, administrationschef A. Brandt, ved skøde, lyst den 13/10 1971. I skødets pkt. 5 er anført: "Køberen er gjort bekendt med den om ejendommen verserende fredningssag og overtager de videre forhandlinger vedrørende denne, ligesom en eventuel erstatning for fredning ubeskåret tilfalder køberen."

Løbenr. 13. matr. nr. 21 a Igelsø by, Kvanløse sogn:

er overdraget nuværende ejer Carl Mogens Nielsen ved skøde, lyst den 4/5 1968. I skødets pkt. 9 er anført: "Sælgeren har gjort køberen bekendt med, at denne kan forvente, at en del af arealet bliver fredet. Såfremt der i denne anledning skulle tilgå ejendommen en erstatning, tilfalder denne fuldt ud køberen."

Da fredningens gennemførelse ikke skønnes at medføre nogen væsentlig forringelse af sikkerheden for panthaverne i de berørte ejendomme, vil erstatningerne herefter være at udbetale til de nuværende ejere.

T H I B E S T E M M E S :

Der pålægges følgende ejendomme:

løbenr. 1. matr.nr. 1 a m.fl. Grøntved Overdrev, Tølløse sogn,

for så vidt angår den del, der ligger nord og vest
for de offentlige veje Igelsø/Tjørnede og Algestrup/
Tjørnede,

løbenr. 2. matr.nr. 6 a Igelsø by, Kvanløse sogn,

løbenr. 3. matr.nr. 8 a Igelsø by, Kvanløse sogn, m.fl.

for så vidt angår den del, der ligger syd og vest
for den offentlige bivej Igelsø/Algestrup,

løbenr. 4. matr.nr. 6 d Igelsø by, Kvanløse sogn,

løbenr. 5. matr.nr. 6 m Igelsø by, Kvanløse sogn,

løbenr. 6. matr.nr. 7 a og 7 b Igelsø by, Kvanløse sogn,

løbenr. 7. matr.nr. 9 p Igelsø by, Kvanløse sogn,

for så vidt angår arealet syd for den offentlige vej,

løbenr. 8. matr.nr. 6 m.fl. Grøntved Overdrev, Sdr.Asmintrup sogn,

løbenr. 9. matr.nr. 9 Grøntved Overdrev, Sdr.Asmintrup sogn,

løbenr. 10. matr.nr. 1 a m.fl. Tjørnede by, Tølløse sogn,

for så vidt angår den del, der ligger vest for
den offentlige bivej Algestrup/Tjørnede,

løbenr. 11. matr.nr. 3 c Tjørnede by, Tølløse sogn,

løbenr. 12. matr.nr. 3 d Tjørnede by, Tølløse sogn,

løbenr. 13. matr.nr. 21 a Igelsø by, Kvanløse sogn,

følgende fredningsservitut:

Bebyggelse skal ikke være tilladt, bortset fra nødvendige til-
bygninger til allerede eksisterende landbrugsejendomme.

Opstilling af boder, skure, master, transformatorstationer el-
ler andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Bilophugningspladser må ikke etableres.

Arealerne må ikke benyttes til motorbaner.

Arealerne må ikke benyttes til henkastning af affald.

Beplantning med busk- og trævegetation udenfor nu eksisterende skovområder må ikke finde sted.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Opfyldning og afvanding af søer og moser må ikke finde sted.

Færdsel på søerne må kun foregå i ikke motoriserede fartøjer.

Almenheden har ret til færdsel og ophold i "Sophienholm"s skov, Grøntved Overdrev på matr.nr. 4 c og 4 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup sogn, og ad den hertil fra den offentlige bivej Igelsø/Tjørnede over matr.nr. 1 a Grøntved Overdrev, Tølløse sogn og 4 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup sogn førende markvej. Om denne færdselsret skal gælde de i naturfredningsloven af 18/6 1969 § 55 stk. 3 - 7 fastsatte regler. Der tillægges endvidere almenheden færdsels- og opholdsret ad en sti, som Fredningsplanudvalget skal være berettiget til efter forhandling med de påtaleberettigede og lodsejerne på det offentliges bekostning at anlægge over matr.nr. 8 a Igelsø by, Kvanløse sogn og 11 a smst. med tilslutning syd og øst for Møglesø til skovvejen i Grøntved Overdrev.

Den på Enghave Bakke på matr.nr. 4 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup sogn værende motorbane kan benyttes til udgangen af 1972, hvorefter den skal ophøre.

De påtaleberettigede kan foretage de nødvendige skridt til bevarelse af stedets naturtilstand.

Endvidere skal de påtaleberettigede med ejernes godkendelse kunne foretage foranstaltninger såsom beplantning og ændring af terrænformerne, for så vidt sådanne skridt kan begrundes ud fra landskabs-æstetiske hensyn.

Påtaleret tillægges Fredningsnævnet for Vestsjællands amts nordlige fredningskreds, Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening samt Fredningsplanudvalget for Vestsjællands amt, hver for sig eller i forening.

Det fredede areal og dets grænser fremgår af det som bilag 1. vedhæftede kort.

Der tillægges de nedennævnte erstatning med følgende beløb:

1.	Godsejerne Ally Schulin-Zeuthen og Svend Hansen, "Sophienholm" pr Tølløse, i forening	500.000 kr.
2.& 4.	Gårdejer Erik Christensen, Igelsø pr. Holbæk . og	30.000 " 3.500 "
3.	Entreprenør Henning Hansen, Igelsø pr. Holbæk ..	65.000 "
5.	Husmand Holger Larsen, Igelsø pr. Holbæk	16.000 "
6.	Administrationschef A.H. Brandt, Ole Rømersvej 9, Helsingør	75.000 "
7.	Fabrikant Henrik Jensen, Igelsø pr. Holbæk	500 "
8.	Ingeniør Knud Bjerre Trolle, Igelsø Græsmark pr. Holbæk	10.000 "
9.	Chauffør Dirch B. Andersen, c/o Per Sørensen, Tåstrup gl. Skole, Klippinge	1.500 "
10.	Gårdejer Svend Larsen, Tjørnede pr. Tølløse	4.000 "
11.	Gårdejer Holger ^{Jensen} ~~Hansen~~ , Tjørnede pr. Tølløse ...	20.000 "
12.	Gårdejer Erland Rasmussen, Tjørnede pr. Tølløse,	20.000 "
13.	Carl Mog. Nielsen, Stenstykkevej 4, Hvidovre ..	<u>2.000 "</u>
		<u>747.500 kr.</u>

Erstatningsbeløbene forrentes efter en rentefod, der fastsættes til 1 % over Nationalbankens til enhver tid gældende disconto fra den 1/4 1970 til udbetaling sker.

I sagsomkostninger tillægges der godsejerne Ally Schulin-Zeuthen og Svend Hansen i forening 10.000 kr., og entreprenør Henning Hansen 2.000 kr.

De fastsatte erstatninger og sagsomkostninger fordeles efter bestemmelsen i § 17 i lovbekendtgørelse nr. 194 af 16/6 1961.

Som følge af erstatningsudgifternes størrelse vil kendelsen være at forelægge Overfredningsnævnet, i medfør af samme lovs § 19 stk. 3.

Niels Andersen

Bjarne Jensen

Jacob Sørensen

Johannes Rasmussen

Marius Jensen.

Denne kendelse er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af § 19, stk. 3, i lovebekendtgørelse nr. 194 af 16. juni 1961. Den er endvidere anket vedrørende Sophienholm gods (lb.nr. 1) og Igelsøgård (lb.nr. 3) med påstande primært om fredningens ophævelse subsidiært om højere erstatninger navnlig under hensyn til grusforekomster på de 2 ejendomme. For Sophienholm påstås fredningens indhold endvidere ændret bla. vedrørende beplantning og motorbane. Kendelsen er herudover anket vedrørende Selagergård (lb.nr. 6) med påstand om højere erstatning.

Overfredningsnævnet har den 21. november 1972 besigtiget de fredede arealer - herunder fredningens afgrænsning, placeringen af det ved nævnskendelsen hjemlede stiforløb, der på strækningen langs Maglesø's nordside er beliggende på matr. nr. 11 a (et Sophienholm gods tilhørende 3 m bredt areal langs søen), motorbanen på Enghave bakke samt det mod sydvest beliggende moseområde tilhørende Selagergård, hvor et bådeskur ønskes tilladt.

Overfredningsnævnet forhandlede herefter med de ankende og med repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, fredningsplanudvalget, amtsrådet, de berørte kommuner - Tølløse, Jernløse og Holbæk - samt Danmarks Geologiske Undersøgelse.

Højesteretssagfører Jørgen Pedersen uddybede herunder de for Sophienholm gods nedlagte erstatningsposter vedrørende de muligheder - navnlig råstofudnyttelse - som fredningen hindrede godset i at udnytte. Landsretssagfører Elverdam, der mødte for ejeren af Igelsøgård, entreprenør Henning Hansen, understregede værdien af de betydelige grusforekomster på ejendommen, som inden fredningssagens rejsning var erhvervet med grusudnyttelse for øje, samt de betydelige udgifter til erstatningskøb af materialer, som hans klient havde afholdt i de år, fredningssagen havde verseret.

Per Wanman nedlagde for Brøndbyernes Motor Club - af hvem fredningsnævnets kendelse ikke var anket - påstand om ophævelse af forbudet mod banen, subsidiært om udskydelse af dette forbud til udgangen af 1973 af hensyn til afvikling af et planlagt internationalt løb.

Afdelingsgeolog Heller udtalte sig om de geologiske forhold og om de betydelige grus- og sandforekomster, som fandtes i området, men om hvis mængde og kvalitet han dog var uden nærmere kendskab.

Danmarks Naturfredningsforening påstod fredningsnævnets kendelse stadfæstet og protesterede mod varig tilladelse til motorløb i det fredede på grund af beskadigelse af bakken, uundgåelig reklamering, støjgener m.v.

Overfredningsnævnet har herefter vedtaget at stadfæste den indankede kendelse med følgende ændringer og tilføjelser:

Fredningens omfang.

Den ved fredningskendelsen fastlagte grænse godkendes, idet dog nedennævnte 2 små arealer, begge tilhørende Sophienholm gods, inddrages under fredningen:

1. Et areal af matr. nr. 4 a Grøntved Overdrev, beliggende ud til den langs fredningens østgrænse gående vej lige nord for matr.nr. 1 a Tjørnede og

2. et hjørne af matr.nr. 11 Grøntved Overdrev beliggende langs den i fredningens sydgrænse gående offentlige bivej.

Godset har erklæret sig enig i reguleringen.

Fredningens indhold.

a. Generelle bestemmelser.

Til de i fredningskendelsen indeholdte bestemmelser - sammenholdt foran pag. 22-24 - føjes:

"Udstykning af de af fredningen omfattede arealer skal kun være tilladt med fredningsnævnets godkendelse".

Bestemmelsen i kendelsen par. 24, 1. afsnit, om foretagelse af foranstaltninger begrundet i landskab-æstetiske hensyn ophæves, hvorved bemærkes, at sædvanlig landskabspleje er hjemlet i den foregående bestemmelse.

Iøvrigt stadfæstes de af fredningsnævnet vedtagne generelle fredningsbestemmelser, herunder forbud mod beplantning m.v., også omfattende juletræsdrift, og vedrørende offentlighedens adgang og ophold. Der tillægges således ikke - mod ejernes indsigelse - almenheden adgang til skiløb i det fredede under hensyn til faren for beskadigelse af afgrøderne.

b. Vedrørende motorbanen på Enghave bakke.

Overfredningsnævnet kan tiltræde kendelsens bestemmelse om forbud mod motorbane på Enghave bakke.

En mere varig etablering af motorcrossbane det pågældende sted må med de fornødne publikumsfaciliteter m.v. antages at medføre sådanne indgreb i området og gener af en sådan art, at den efter nævnets opfattelse ikke bør forblive i et fredningsområde med så betydelige, landskabelige og videnskabelige værdier som det her omhandlede.

Dog er det af hensyn til planlagte løb besluttet at udskyde tidspunktet for banens ophør således, at banen i 1973 må benyttes som hidtil, medens der i 1974 alene må afvikles 3 publikumsløb. Det er et vilkår for denne tilladelse, at klubben - udover at fjerne alle til banens brug anbragte indretninger - efter aftale med fredningsplanudvalget foretager terrænmæssig udjævning af banesporene til regulering af bakken.

c. Vedr. lb.nr. 6, matr.nr. 7 a, 7 b, Iælsø, Kvanløse.

Selagergård: Det tillades ejeren at opsætte et ca. 5m² stort redskabsskur ved "mosen".

Erstatning.

Overfredningsnævnet kan for så vidt angår de ikke-ankende godkende det af fredningsnævnet anvendte erstatningsniveau og de tilkendte erstatningsbeløb. Det tiltrædes ligeledes, at samtlige erstatninger forrentes fra den 1.4.1970, men med rente 1% p.a. over nationalbankens pr. 17.1.1972 gældende diskonto eller 8% p.a. til anvisningsdato, jfr. naturfredningslovens § 21, stk. 4.

Med hensyn til de ankende ejendomme kan Overfredningsnævnet ligeledes tiltræde det vedrørende Selagergård - lb.nr. 6 - tilkendte beløb på 75.000 kr., hvorfor dette beløb er tilbudt ejeren. Tilbudet er ikke accepteret, og erstatningen er herefter ved taksationskendelse af 30. april 1973 fastsat til 75.000 kr.

For så vidt angår de 2 øvrige ejendomme, Sophienholm og Iælsøgård, hvorom anke har fundet sted, finder Overfredningsnævnet, at de af fredningsnævnet tilkendte erstatningsbeløb ikke kan antages fuldt ud at dække det som følge af fredningen forvoldte tab, under hensyn til de foreliggende oplysninger om udnyttelige grusforekomster. Overfredningsnævnet har derfor tilbudt erstatningerne vedrørende disse ejendomme forhøjet til henholdsvis 800.000 kr. og 150.000 kr. herunder sagsomkostninger, hvilke beløb begge er blevet accepterede.

Et kort nr. 4-102 udvisende det fredede, der udøer ca. 370 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

På kortet er stien ved den sydvestlige ende af Maglesø vist placeret på matr. nr. 11 a, men kan af hensyn til terræn- og jordbundsforhold flyttes ind på matr. nr. 8 a, Iælsø.

T h i b e s t e m m e s:

Den af fredningsnævnet for Vestsjællands ants nordlige fredningskreds den 17. januar 1972 afsagte kendelse om fredning af et område omkring Sophienholm/Mazlesø i Vestsjællands amt stadfæstes med foranstående ændringer. I erstatning tilkendes følgende beløb, der alle er anviste:

Lb.nr.	Matr. nr.	Navn.	Erstatning. kr.
<u>1.</u>	1 a Grøntved Overdrev, Tølløse 17 a Brorfelde, Kvanløse 11 a, 9 i, 7 d, 7 f, Igelsø, Kvanløse. 15, 14, 11, 4 a, 4 c, Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup	Godsejer Ally Schul- lin-Zeuthen og godsejer Svend Hansen	800.000.-
<u>2+4.</u>	6 a Igelsø, Kvanløse 6 d - -	Gdr. Erik Christen- sen	33.500.-
<u>3.</u>	6 l, 6 b, 8 a, Igelsø, Kvanløse	Entreprenør Henning Hansen	150.000.-
<u>5.</u>	6 m, Igelsø, Kvanløse	Hr. Holger Larsen	16.000.-
<u>6.</u>	7 a, 7 b, smst.	Adm. chef A.H. Brandt	75.000.-
<u>7.</u>	9 p, smst.	Fabrikant Henrik Jensen	500.-
<u>8.</u>	6, 7, 8 a, Grøntved Overdrev, Sdr. As- mindrup	Ingeniør Knud Bjerre Trolle	10.000.-
<u>9.</u>	9 smts.	Hr. Dirch B. Andersen	1.500.-
<u>10.</u>	1 a Tjørnede, Tølløse	Gdr. Svend Fr. Larsen	4.000.-
<u>11.</u>	3 c Tjørnede, Tølløse	Gdr. Holger Jensen	20.000.-
<u>12.</u>	3 d Tjørnede, Tølløse	Gdr. Erland Rasmussen	20.000.-
<u>13.</u>	21 a, Igelsø, Kvanløse	Hr. Carl Mogens Nielsen	2.000.-

Ialt: 1.132.500 kr
=====

Beløbet, der forrentes med 8% p.a. fra den 1. april 1970 til datoen for erstatningernes anvisning, afholdes med 9/10 af staten og 1/10 af Vestsjællands amtskommune.

Udskriftens rigtighed
bekræftes

G. Hermann

FREDNINGSNÆVNET >

17/1-1972

CITERET FULDT UD I OFN K AF 1/2 1974

U D S K R I F T

a f

K E N D E L S E S P R O T O K O L

f o r

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLANDS AMTS NORDLIGE FREDNINGSKREDS.

Den 17/1 1972 afsaagdes i

Fr.j.nr. 1861 A/1967:

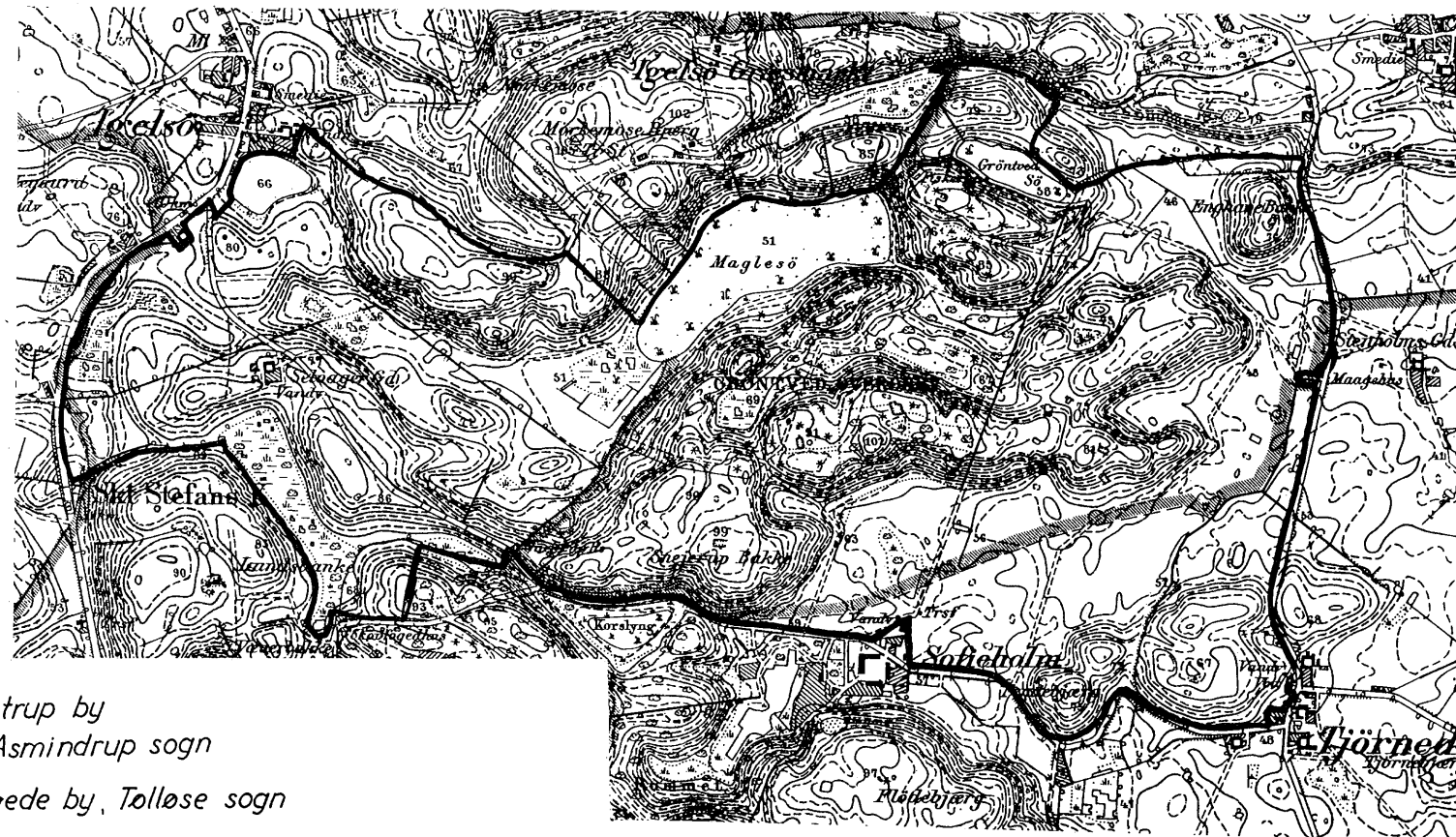
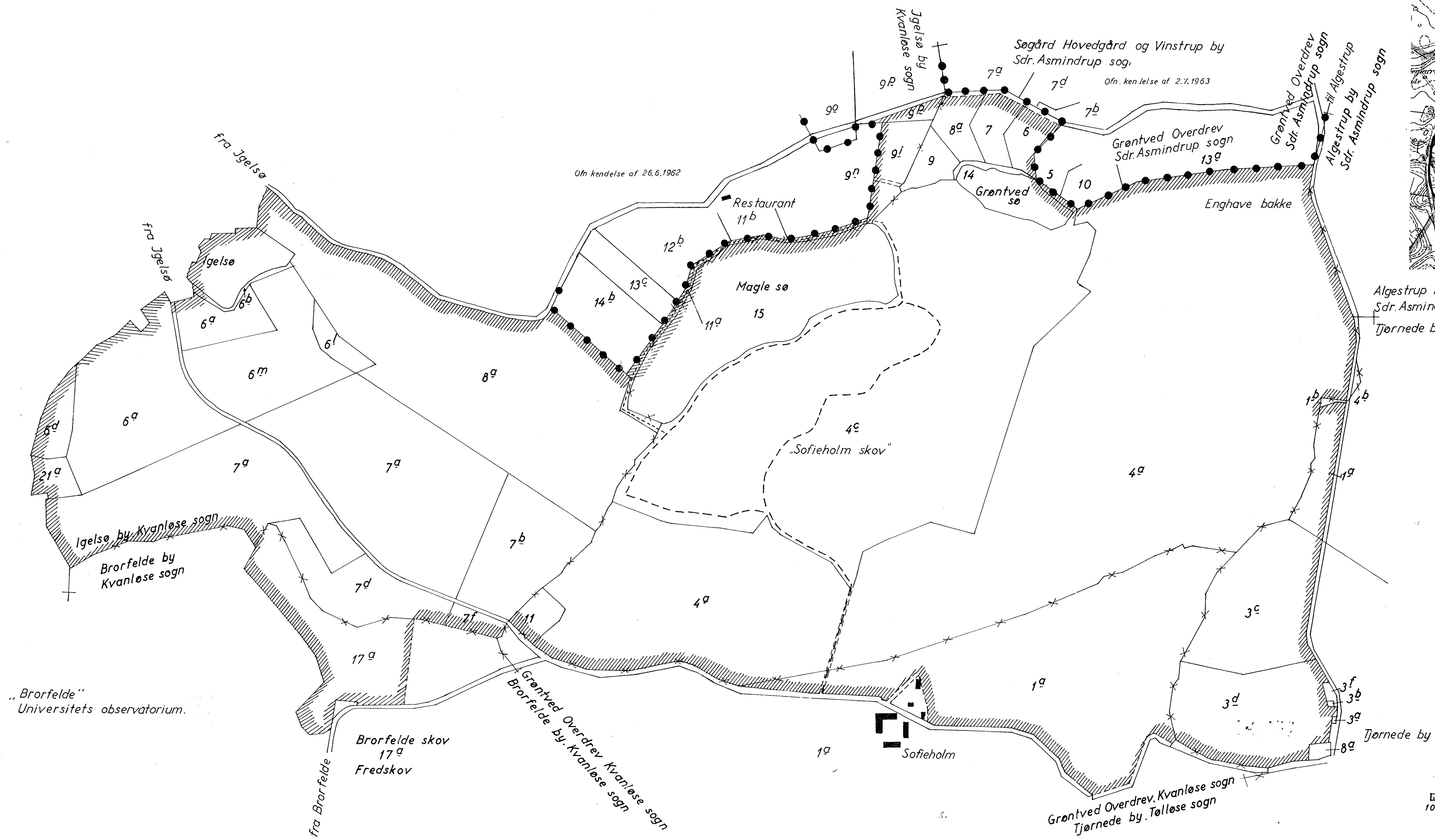
Fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø.

sålydende

K E N D E L S E:

KORT >

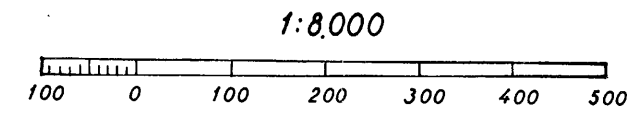
1:20.000

Reproduceret af
Statens Naturfrednings- og Landskabskonsulent
med tilladelse (A.295/68) af
Geodætisk Institut.

- Fredningsgrænse
- Stianlæg
- Grænse for ekst. fredning
- Ejerlavsgrense
- Sti hvis nærmere beliggenhed aftales med fredningsplanudv.

Kort over
Sofieholm/Magle sø
under
Kvanløse, Sdr. Asmindrup og Tølløse sogne
Vestsjænds amt

1:8.000

„Brorfelde“
Universitets observatorium.

Brorfelde skov
17^a
Fredskov

Sofieholm

REG. NR. 02627.010

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 6-7-73
By: Brorfelde
Sogn: Kvanløse
Plan nr. 4-102

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 02627.01

Dispensationer i perioden: 06-07-1988 - 26-01-2005

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

8 JULI 1988

Fr. J. nr. 145 C /19 86.

Ved skrivelse af 4/9 1986 har De, der er ejer af matr.nr. 8 a Igelsø by, Kvanløse, ansøgt om tilladelse til at opfylde den nedlagte grusgrav på ovennævnte ejendom.

De har oplyst, at opfyldningen agtes foretaget med bygningsrester i bunden og ellers med ren jord og grus, og at opfyldning, retablering og tilsåning med græs vil kunne være afsluttet senest 1 år efter opnået tilladelse.

Nævnets tilladelse til den ansøgte opfyldning er fornøden i medfør af overfredningsnævnets kendelse af 1/2 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø, hvoraf bl.a. fremgår, at terrænformerne ikke må ændres ved afgravning eller opfyldning. Ifølge kendelsen er nævnet, Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening og det nu nedlagte Fredningsplanudvalg fra Vestsjællands amtskommune d.v.s. Vestsjællands amtskommune, påtaleberettiget hver for sig eller i forening.

Nævnet har om sagen brevvekslet med fredningsafdelingen under Vestsjællands amtskommune, hvis svarskrivelse af 22/1 1987 vedlægges i kopi.

Nævnet har endvidere modtaget kopi af Vestsjællands amtskommunes afgørelse af 2/6 1987, hvorefter Vestsjællands amtskommune i medfør af miljøbeskyttelsesloven har meddelt afslag på ansøgningen, som herefter er indbragt for Miljøstyrelsen, der endnu ikke har afgjort sagen.

Under henvisning til, at det i skrivelsen af 22/1 1987 anførte, herunder at en opfyldning som foreslået af Dem vil være en landskabelig forbedring, deles af nævnet, har nævnet fundet, at intentionerne bag overfredningsnævnets kendelse ikke tilsiger, at ansøgningen afslås, hvorfor der herved meddeles tilladelse til for nævnets vedkommende at opfylde grusgraven på ovennævnte ejendom i overensstemmelse med de

IVS/ik

af Dem givne oplysninger om fremgangsmåden og tidsplanen.

Opmærksomheden henledes på, at nævnets afgørelse inden 4 uger fra modtagelse af denne skrivelse kan påklages til overfredningsnævnet af de i naturfredningslovens § 58 nævnte myndigheder, samt at nævnets tilladelse ikke må udnyttes før efter fristens udløb, og at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Schiønning.

Eric Wolff

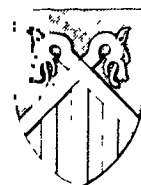
Mørkmosegård, Igelsø,

4300 Holbæk.

VESTSJÆLLANDS AMTSKOMMUNE

TEKNISK FORVALTNING

Fredningsnævnet for Vest-
sjællands amts nordlige
fredningskreds, Sofievej 4,
4300 Holbæk.

INDGÆET
23 JAN. 1987
DMKT. HOLB.

Dato

22 JAN. 1987

Reference:

V A journalnummer

Sagsbehandler.

8-70-53-1-321-2-1986

Mogens Berthelsen/bc

Fredningsnævnet har ved påtegning af 12. september 1986 anmodet om en redegørelse for de fredningsmæssige interesser vedrørende ansøgning fra Eric Wolff, Mørkemosegård, om tilladelse til at opfylde den nedlagte grusgrav på matr.nr. 8 a Igelsø By, Kvanløse.

Ejendommen ligger ca. 1 km sydøst for Igelsø, jfr. vedlagte kortudsnit, og er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø.

Ifølge kendelsen skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand og bl.a. må terrænformerne ikke ændres ved afgravning eller opfyldning. De påtaleberettigede kan dog foretage de nødvendige skridt til bevaring af stedets naturtilstand.

Det er oplyst, at opfyldningen foretages med bygningsrester i bunden af graven og ellers med ren jord og grus, og at opfyldning, retablering og tilsåning med græs vil kunne være afsluttet senest 12 måneder efter tilladelse er opnået.

Den nedlagte grusgrav fremtræder i dag som et skæmmende ar i landskabet, og amtskommunens fredningsafdeling finder, at en retabletering vil være en landskabelig forbedring, som ikke vil være i strid med fredningens ånd, samt at fredningsbestemmelserne ikke ses at hindre den nødvendige dispensation hertil.

-/2

Betingelserne for tilladelse til opfyldning må være, at terrænet føres tilbage til oprindelig form og niveau som før grusgravningen, og at opfyldning og tilsåning med græs skal være afsluttet senest 12 måneder efter tilladelser er opnået.

Det ansøgte kræver også amtsrådets tilladelse i medfør af lov om miljøbeskyttelse, hvilket endnu ikke er meddelt.

./. De fremsendte bilag returneres hermed.

Med venlig hilsen

Peer Holstein

Mogens Berthelsen

Landinspektør Godik Godiksen
Stestrup Oldvej 81
4360 Kirke Eskildstrup

Angående arealoverførsel fra matr.nr. 4 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup, til
matr.nr. 4 c sst., begge beliggende i Holbæk kommune.

Ved brev af 11/6 1991 (j.nr. 5229) har De ansøgt om nævnets tilladelse til en
arealoverførsel mellem de ovennævnte ejendomme.

Nævnets tilladelse til arealoverførslen er nødvendig efter naturfredningslovens § 34,
stk. 1, fordi ejendommen omfattes af Overfredningsnævnets kendelse af 1/2 1974 om
fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø. Ifølge kendelsen er udstykning af
det af fredningen omfattede areal kun tilladt med fredningsnævnets godkendelse.

Det areal, der ønskes overført fra matr.nr. 4 a til 4 c, er på 2,61 ha. De har
anført, at det er ubebygget og bevokset med højstammede træer, som er plantet, før
området blev fredet, og at arealet er en naturlig del af skovarealet på matr.nr. 4 c
(Grøntved Overdrev). Arealet anvendes som en del af tilgrænsende skov, hvorfor
arealoverførslen ikke vil medføre ændret benyttelse af det overførte areal.

Matr.nr. 4 a er landbrugsejendom, og matr.nr. 4 c er pålagt fredskovpligt.

Jordbrugskommissionen for Vestsjællands amt har den 15/8 1991 meddelt tilladelse
efter landbrugslovens § 4, stk. 1, nr. 3, jvf. § 4, stk. 4, til ophævelse af landbrugsplig-
ten på det areal, der ønskes overført, på betingelse af, at arealet pålægges
fredskovspligt, samt på betingelse af, at der på arealet tinglyses nærmere udformet
deklaration, der fastlægger, at arealet skal geninddrages til landbrugsmæssigt formål,
hvis fredskovspligten søges ophævet.

Nævnet har forelagt sagen for Vestsjællands amtskommunes landskabsafdeling og
Danmarks Naturfredningsforening, der ikke har indvendinger mod det ansøgte.

I anledning af ansøgningen tillader nævnet herved i medfør af naturfredningslovens §
34, stk. 1 for sit vedkommende den ansøgte arealoverførsel i overensstemmelse med det
fremsendte projekt og på betingelse som stillet af Jordbrugskommissionen og gengivet
ovenfor.

I sagens behandling har deltaget alle 3 nævnsmedlemmer.

Afgørelsen er enstemmig.

Nævnets tilladelse bortfalder efter naturfredningslovens § 64a, hvis den ikke er
udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse.

Nævnets afgørelse kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, af ansøgeren, Skov- og Naturstyrelsen, Vestsjællands amtsråd, kommunen og Danmarks Naturfredningsforening.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede.

Den meddelte tilladelse kan derfor ikke udnyttes før klagefristens udløb.

Kopi af dette brev er sendt til Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm, Vestsjællands amtsråd, Alleen 15, 4180 Sorø, (j.nr. 8-70-21-1-315-039-1991), Holbæk kommune, Jernbanevej 6, 4300 Holbæk, Odsherreds Statsskovdistrikt, Mantzhøj, Ulkerupvej 1, 4500 Nykøbing Sj. (j.nr. 28.10652) og Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K.

På nævnets vegne

Ketty Grützmeier

formand.

Bøllingsvej 8

4100 Ringsted

Fax 5761 2216

REG. NR. 2627. 01.

Jernløse Kommune
Tekn. Forvaltn.
Skovvej 158, Nr. Jernløse
4420 Regstrup

GENPART

Den 19/3 1999

F12/99

Ved ansøgning fremsendt gennem Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, har kommunen for ejerne Birthe Rasmussen og Torben Heegaard Petersen, ansøgt om nævnets tilladelse til at erstatte et gammelt hønsehus med et nyt udhus/værksted på 31,7 m² med udhæng, således at udhusets areal ialt af Natur & Miljø angives til 43 m². Udhus/værkstedet ansøges opført på matr. nr. 6 m Igelsø by, Kvanløse, der er en landbrugsejendom.

Natur & Miljø har ved sagens fremsendelse til nævnet bemærket:

"Ejendommen ligger ca. 1 km vest for Maglesø, jf. vedlagte kortsnit, og er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 vedrørende fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø.

Ifølge kendelsen er bl.a. bebyggelse ikke tilladt, bortset fra nødvendige tilbygninger til allerede eksisterende landbrugsejendomme.

Huset opføres, hvor der tidligere har stået et gammelt hønsehus, og ønskes udført i tømmer og overfladebehandlet med linolie. Tagdækningen ønskes udført med gråt tagpap. Huset vil blive skjult af eksisterende bevoksning.

Kopi af fotografier af hønsehuset vedlægges til orientering.

Ud fra landskabelige hensyn finder Natur & Miljø, at huset bør holdes i mørke, dæmpede farver, og at de store tagudhæng specielt i gavlene bør udelades, da de virker egnsfremmede.

Miljø- og Energiministeriet

J.nr. SN-1995-12114-0620

22 APR 1999

Ans. nr.

5

Under hensyn til, at udhus/værksted opføres på samme sted, hvor der tidligere har været et hønsehus, har Natur & Miljø herefter intet at bemærke til opførelsen af huset, der ikke anses for at komme i strid med fredningens formål eller medføre landskabeligt uheldige forhold."

I kommunens skrivelse af 18/1 1999 til amtet er om ejendommen oplyst:

"Ejendommen er en landbrugsejendom beliggende i landzone på 88260 m². Der er følgende bygninger registreret i bygnings- og boligregistret:

1. Stuehus med bebygget areal på 80 m² og udnyttet tagetage på 30 m².
2. Stald med bebygget areal på 207 m² og tagetage på 110 m².
3. Hønsehus med bebygget areal på 24 m²."

Nævnet har foreholdt ejerne Natur & Miljø's indstilling. I skrivelse af 16/2 1999 har ejerne herefter tilsendt nævnet ændrede tegninger og bl.a. bemærket:

"Undertegnede vedgår, at huset males mørkt brunt, samt at tagudhæng i gavle og facader minimeres til 30 cm."

I skrivelse af 5/3 1999 har Natur & Miljø bemærket:

"Natur & Miljø har ved videresendelse af sagen til Fredningsnævnet med brev af 11. februar 1999 udtalt, at huset bør holdes i mørke, dæmpede farver, og at de store tagudhæng specielt i gavlene, bør udelades, da de virker egnsfremmede.

I det nu fremsendte projekt angives, at huset males mørkt brunt, samt at tagudhæng ved gavle og facader ændres til 30 cm. Tagdækningen udføres med gråt tagpap.

I denne anledning skal Natur & Miljø meddele, at vi herefter intet har at bemærke til opførelse af huset."

Nævnets afgørelse:

Ved det nu ansøgte projekt uden store tagudhæng, og i en dæmpet, mørk farve, findes byggeriet ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 1/2 1974. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 opførelse af udhus/værksted på 31,7 m² med samme placering som eksisterende hønsehus, der samtidig nedrives. Det tiltræ-

des, at huset opføres i overensstemmelse med de med ejernes skrivelse af 16/2 1999 til nævnet tilsendte tegninger, hvorefter tagudhæng ved gavle og facader ikke overstiger 30 cm, at tagdækningen udføres med gråt tagpap, og at huset males mørkt brunt.

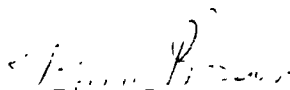
Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, jfr. § 66, stk. 2.

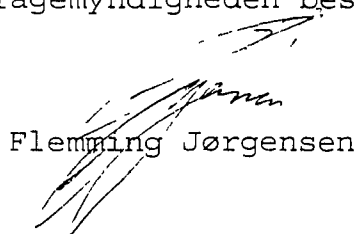
Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jfr. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

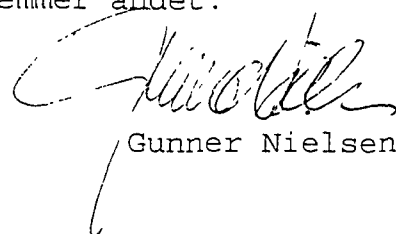
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Finn Larsen

Flemming Jørgensen

Gunner Nielsen

Kopi af kendelsen sendes til:

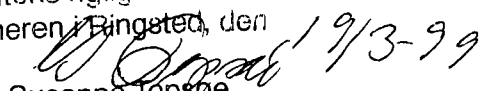
Birthe Rasmussen og Torben Heegaard Petersen, Tjørnedevej 5,
Igelsø, 4300 Holbæk

Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 Kbh. K

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Udskriftens rigtighed bekræftes
Dommeren i Ringsted, den

Susanne Topsøe
o.ass.

GENPART

UDSKRIFT AF
FORHANDLINGSPROTOKOLLEN FOR
FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLANDS AMT

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
18 AUG. 1999

REG. NR. 2627.01.

År 1999, den 12/8 kl. 13.30 afholdt Fredningsnævnet ved for-
manden, dommer Flemming Jørgensen, Ringsted, det amtsråds-
valgte medlem Gunner Nielsen, Holbæk, og det lokale medlem
Anders Hvass, Holbæk, møde i Holbæk kommune.

Der foretoges:

F58/99

Sag om tilplantning på ejendommen
matr. nr. 6, 7 og 8 a Grøntved
Overdrev, Sdr. Asmindrup, der er
omfattet af Overfredningsnævnets
kendelse af 1/2 1974.

Der fremlagdes skrivelse af 6/7 1999 fra Vestsjællands Amt,
Natur & Miljø, med sagens bilag, ialt 6 stk. med underbilag.

Mødt var:

Ejeren, stadsarkitekt Ejvind Rostgaard, med professor i land-
skabsarkitektur Palle Schmidt og skelnaboen Peter Kjær.

For Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, Mogens Berthelsen.

For Holbæk Kommunes tekniske afdeling Hans Preisler.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite Finn Bjerre-
gård.

Jesper Refn, Danmarks Naturfredningsforenings hovedkontor
havde telefonisk meddelt forfald.

For Grundejerforeningen Maglesø formanden Michael Bondesen

Ejvind Rostgaard oplyste, at han har erhvervet ejendommen i
1979. Hovedparten af de af ham foretagne plantninger er sket
for ca. 15 år siden. Han har i hvert fald ikke plantet de
sidste 7 år. Ejeren gjorde rede for sin indstilling til sa-
gen, som gengivet i det fremlagte skriftlige materiale. Han
har hele tiden været bekendt med fredningsbestemmelserne, men
da amtet allerede for 15 år siden og senere har besigtiget
ejendommen, regnede han med, at der herfra ikke var indven-
dinger.

Samlet finder han at have bidraget til en forbedring af
landskabet, samtidig med, at han ved at rydde bevoksning og
foranledige kreaturafgræsning har åbnet for indkig til land-

101
1811/40001
Skov- og Naturstyrelsen
18 AUG 1999

skabet.

Ejendommen blev besigtiget, og de i Ejvind Rostgaards skrivelse af 24/4 1998 beskrevne tiltag i de nævnte områder 1-5 blev besigtiget.

Ejeren påpegede under besigtigelsen, at andre bakkedrag i området er beplantet, eller at der er sket bevoksning ved selvsåning.

Derefter forhandlede sagen nærmere.

Mogens Berthelsen bemærkede, at amtet finder ejerens planer om udtynding og afgræsning, hvorved der undgås selvsåning, tiltalende. Men amtet er uenig i tidsrummet for landskabsplejens gennemførelse.

Ejeren bemærkede vedr. område 3, at han til efteråret vil sørge for kraftig udtynding af egetræerne. Grantræerne vil han gerne af med snarest muligt, men han er her begrænset af sin arbejdskraft. Han vil derfor tilbyde en opstramning af planen, således at grantræerne fjernes helt inden for 3 år. Det samme gælder for grantræerne i område 5.

Palle Schmidt bemærkede, at der er en masse god vilje bag det, som Ejvind Rostgaard har gjort, men metoden til at nå målet er meget uklar. Det er derfor tvingende nødvendigt, at der nu sker noget. Ideelt bør der ske behugning til højst 20 træer i uens spredning pr. hektar for at åbne op for at skabe karakteren af en lund. Oplevelsen af himlen, bakken og bevoksningens konturer er helt afgørende. Ved tættere bevoksning vil skråningen dertil blive vasket ned af dyrene. Der bør hugges fra rod, så drastisk som muligt. Udtynding af egetræerne for at undgå vandris er primært vigtig.

Ejvind Rostgaard bemærkede hertil, at det vil overstige hans kræfter straks at leve op til Palle Schmidts hensigtsudtalelse.

Mogens Berthelsen fandt fuld forståelse for, at det er tidskrævende for ejeren at få ændret på bevoksningen.

Michael Bondesen henviste til Grundejerforeningens skriftlige indlæg af 2/8 1999.

Finn Bjerregård bemærkede på Naturfredningsforeningens vegne, at han i meget høj grad er enig i den vision, der fremlægges for arealerne, en vision der er i overensstemmelse med landskabets overdrevskarakter ved fredningen i 1974. Foreningen er indforstået med, at der hengår nogle år med at genskabe landskabet. Det vil herunder formentlig være nødvendigt at hindre kreaturafgræsning i en periode. Rydningen bør tilrettelægges således at flest muligt får mulighed for at se og opleve det åbne landskab, der bør fremtræde med en lundagtig karakter med tjørn og slåen voksende omkring de åbne græsningsarealer. Han finder, at der bør ske flere rydninger, end der er lagt op til, og kun stilkeg, ikke rødeg, bør bevares.

Hans Preisler bemærkede, at kommunen er enig i fredningens formål, og derfor i amtets indstilling. Men han er også enig i det af ejeren og Palle Schmidt under sagen anførte.

Palle Schmidt bemærkede, at for så vidt angår de områder, der i dag er bevokset, vil det tage ca. 5 år at få eksponeret fast tørv, men så skal der også ske afgræsning, ellers springer arealerne igen i ask.

Der blev enighed om, at Ejvind Rostgaard tilsender nævnet nyt forslag for den fremtidige landskabspleje af arealerne på grundlag af det tidligere udarbejdede forslag af 24/4 1998, men med ændringer og tilføjelser efter det under mødet fremkomne, samt efter yderligere rådgivning fra professor i landskabsarkitektur Palle Schmidt.

Herefter forhandlede kastanietræerne langs Maglesøvej.

Ejeren oplyste, at de er plantet for 15-20 år siden.

Hans Preisler oplyste, at vejen er udmatrikuleret, og vejarealet er overgået for 0,- kr. til kommunen.

Kommunen og Grundejerforeningen havde ingen indvendinger mod træernes bibeholdelse, når der løbende sker en gartnerisk pleje.

Finn Bjerregård bemærkede, at Naturfredningsforeningen finder, at når der sker landskabspleje med henblik på genskabel-

se af landskabet, bør der også ske udtynding af vejtræerne, og helst således, at de helt fjernes.

Mogens Bertelsen bemærkede, at amtet fortsat finder, at vejtræerne helt bør fjernes.

Ejvind Rostgaard bemærkede, at der automatisk vil ske en udtynding af kastanietræerne, idet 4-5 træer ud for en nabo-
ejendom har lidt ubodelig skade.

Palle Schmidt bemærkede, at hvis der nu blev foretaget en landskabsanalyse, kunne denne forventes lige såvel at falde ud til fordel som til ulempe for kastanietræernes bibeholdelse.

Ejvind Rostgaard gjorde gældende, at kastanietræerne er landskabstypiske, og vil opleves som en forgrund til det bagved liggende landskab. Han anser kastanietræerne for plantet udenfor eller i skel til det fredede område.

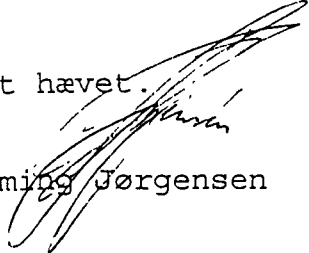
Nævnet anmodede om Vestsjællands Amt, Natur & Miljø's stillingtagen til at afholde udgifterne til påvisning af skelafsætninger i forhold til vejen.

Ejvind Rostgaard tilbød nu, at han om 5 år foranlediger fældning af hvert andet kastanietræ kombineret med opstamning, når træerne er tilstrækkeligt store til at sikre vejens fri-rumsprofil.

Det blev aftalt, at ejerens nu afgivne tilbud for kastanietræerne indgår i ejerens samlede tilbud om fremtidig landskabspleje.

Sagen udsat.

Mødet hævet.

Flemming Jørgensen

Kopi af kendelsen sendes til:

Ejvind Rostgaard, Maglesøvej 14, Grøntved, 4300 Holbæk
Grundejerforeningen Maglesø, v/formand Michael Bondesen, Kildevangsparken 128, 4390 Vipperød

Leif Sørensen, Maglesøvej 85, Grøntved, 4300 Holbæk
Holbæk Kommune, Tekn. Forvaltning, Jernbanevej 6, 4300 Holbæk
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite v/Benny Brobæk
Madsen, Dragerupvej 33, 4300 Holbæk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Nævnsmedlem Anders Hvass Nykøbingvej 84, 4300 Holbæk

Nævnsmedlem Gunner Nielsen, Ewalds Have 51, 4300 Holbæk

Udskriftens rigtighed bekræftes

Dommeren i Ringsted, den

Susanne Topsøe
Susanne Topsøe

o.ass.

11/8-99

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

27 FEB. 2001

GENPART

Akademisk arkitekt Ejvind Rostgaard
Maglesøvej 14
4300 Holbæk26/2 2001
F58/99

På foranledning af Grundejerforeningen Maglesø har Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, i skrivelse af 6/7 1999 og senere rettet henvendelse til nævnet om tilplantning og bevoksningen iøvrigt på ejendommen matr. nr. 6, 7 og 8 a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup, beliggende Maglesøvej 14. Ejendommen ejes af Dem.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1/2 1974, hvorefter bl.a. beplantning med busk- og trævegetation udenfor eksisterende skovområder ikke må finde sted. Der er endvidere forbud mod væsentlige terrænændringer. Fredningens formål er en tilstandsfredning under hensyn til stedets enestående og særprægede landskabelige skønhed, der findes af væsentlig betydning for almenheden.

Den 12/8 1999 blev der afholdt møde af Fredningsnævnet på Deres ejendom med deltagelse af Dem bistået af professor i landskabsarkitektur Palle Schmidt, samt repræsentanter for Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, Holbæk Kommune, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, samt Grundejerforeningen Maglesø. Efter besigtigelse af ejendommen, og gennemgang af de af Dem beskrevne tiltag for arealerne opdelt i områderne 1-5, blev sagen yderligere drøftet og forhandlet. Det blev aftalt, at De tilsendte nævnet et nyt forslag for den fremtidige landskabspleje af arealerne på grundlag af Deres forslag af 24/4 1998, men med ændringer og tilføjelser efter det under mødet fremkomne, samt efter yderligere rådgivning fra Palle Schmidt. Også kastanietræerne langs Maglesøvej blev forhandlet, og Deres under mødet afgivne tilbud vedr. træerne blev aftalt at skulle indgå i Deres samlede tilbud om fremtidig landskabspleje.

Efter yderligere korrespondance og møde mellem Dem og repræsentanter for Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, på Deres ejendom den 25/7 2000, har De den 29/1 2001 tilsendt nævnet Deres endelige forslag til plejeplan for områderne benævnt 1-5, samt for kastanietræerne langs Maglesøvej.

Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, har i skrivelse af 13/2 2001 meddelt ikke at have bemærkninger til plejeplanen. Både arbejdets omfang og tidsforløbet findes rimeligt, og anses for at være i overensstemmelse med fredningens formål.

Nævnets afgørelse:

Indledningsvis bemærkes, at nævnet lægger vægt på, at De som ejer af ejendommen fortsat tilstræber kreaturafgræsning af ejendommens fredede arealer. De i plejeplanen beskrevne tiltag vedr. områderne 1-5, samt for træerne langs Magle-

og Naturstyrelsen

søvej ses i overensstemmelse med de under fredningsnævnets møde den 12/8 1999 tilkendegivne intentioner, dels af Dem med bisidder, og dels af de i sagen mødende repræsentanter for amt, kommune, naturfredningsforening, samt grundejerforening.

Idet nævnet herefter kan tiltræde, at plejeplanen ikke strider mod formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 1/2 1974, godkendes i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 planens tiltag, og det i planen beskrevne tidsforløb for arbejdets udførelse.

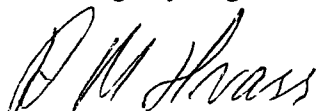
Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

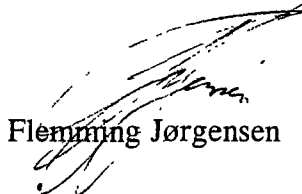
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Anders Hvass

Flemming Jørgensen

Gunner Nielsen

Kopi af kendelsen sendes til:

Grundejerforeningen Maglesø, v/Michael Bondesen, Kildevangsparken 128, 4390 Vipperød

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

DNF's lokalkomite, v/Benny Brobæk Madsen, Dragerupvej 33, 4300 Holbæk

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø, att. Mogens Berthelsen

Holbæk Kommune, Tekn. Forvaltning, Jernbanevej 6, 4300 Holbæk

Udsagnens rigtighed bekræftes

Dommeren Ringsted, den

Susanne Topsøe

o.ass.

26/2.01

SCANNET

30 MAJ 2002

Nr. Jernløse kommune
Gl. Skovvej 158
4420 Regstrup

Fredningsnævnet
for Vestsjællands Amt
Bøllingsvej 8
4100 Ringsted

GENPART

Tlf. 57 61 22 66
Fax 57 61 22 16

Journal nr. F33/02
Deres J.nr. 1900-041

Den 29. maj 2002

Ved ansøgning fremsendt gennem kommunen modtaget af nævnet den 16. maj 2002 har ejerne Ellen Rita Krügermeier og Bent Lundegaard Nielsen ansøgt om nævnets tilladelse til opførelse af en tilbygning på 45 m² til eksisterende sommerhus på matr.nr. 9 ah Igelseø by, Kvanløse, beliggende Magesøvej 41. Den samlede bebyggelse på ejendommen er herefter 75 m².

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 26. februar 1962, hvorefter ingen bebyggelse må påbegyndes forinden bygningstegninger og beskrivelse med angivelse af udvendige farver, herunder taget har været forelagt nævnet til godkendelse.

Det fremgår af det ansøgte, at der udover tilbygningen på 45 m² samtidig vil blive pålagt ny tagkonstruktion både på den eksisterende del og på den nye del af huset og at tagbeklædningen vil blive sorte eternitplader. Ydervæggene vil blive bræddebeklædning af lærk.

Nævnets afgørelse:

Opførelse af det ansøgte byggeri findes ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 26. februar 1962.

Som følge af byggeriets karakter og ejendommens beliggenhed i et udbygget sommerhusområde, skønnes det ansøgte endvidere at være af underordnet betydning i forhold til fredningens formål.

Under hensyn hertil bestemmer nævnets formand - i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. forretningsordenen for Fredningsnævn § 9, stk. 4 - at der tillades opførelse af tilbygning, når der anvendes materialer og farver, som angivet .

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1, påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bl.a. ansøgeren, cjereren og forskellige myndigheder, foreninger og

organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Flemming Jørgensen

/srh

Kopi af kendelsen sendes til:

Ellen Rita Krügermeier og Bent Lundegaard Nielsen, Kvarmløsevej 43,
4340 Tølløse

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Nævnsmedlem Erik Frandsen, Åsevangsvej 52, 4550 Asnæs

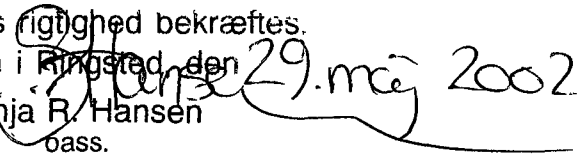
Nævnsmedlem Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Dommeren i Ringsted, den

Sofja R. Hansen

oass.

29. maj 2002

NVE Net A/S
Hovedgaden 36
4520 Svinninge

Skov- og Naturstyrelsen
26 JAN. 2003

Fredningsnævnet
for Vestsjællands Amt
Bøllingsvej 8
4100 Ringsted

Tlf. 57 61 22 66
Fax 57 61 22 16

GENPART

Journal nr. F64/02
Deres J.nr. #336522

Den 27. januar 2003

Ved ansøgning fremsendt gennem Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, den 24. september 2002, har selskabet anmodet om nævnets tilladelse til opsætning af en transformerstation på matr.nr. 1 a Tjørnede by, Tølløse.

Det fremgår af det fremsendte tegningsmateriale med beskrivelser at den ansøgte transformerstation er kvadratisk og måler 186 cm x 186 cm samt har en højde på 190 cm. Den vil blive beklædt med stålplader malet umbra grøn.

Natur & Miljø har ved sagens fremsendelse til nævnet bemærket:

"Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø).

Fredningens formål er at bevare det smukke og karakteristiske landskabsbillede, som nu findes og som væsentligt er bestemt af store stærkt kuperede bakker, søer og moser, skovbevoksninger og store ubrudte marker.

Ifølge kendelsen må opstilling af boder, skure, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger ikke finde sted.

I forbindelse med kabellægning i området ansøges der om tilladelse til at opsætte en ny transformerstation umiddelbart syd for indkørslen til ejendommen Tjørnedevej 103, der ikke er omfattet af fredningen.

Det er oplyst i ansøgningen, at de nuværende højspændingsmaster, der går ind over det fredede areal, vil blive demonteret efter kabellægningen.

NVE har endvidere telefonisk oplyst, at det er vanskeligt at finde en mere hensigtsmæssig placering, idet der f.eks. på den modsatte side af vejen uden for fredningen er en 3 m dyb skrænt, hvor placeringen blandt andet vil kræve stor opfyldning.

Under hensyn til, at transformerstationen placeres ved fredningsgrænsen i udkanten af fredningen umiddelbart syd for indkørslen til en ikke fredet ejendom, og at de nuværende højspændingsmaster vil blive demonteret, an-

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2001 - 1211/4-0001
Akt. nr. 67 Bil.

ser amtet, at opsætning af trasformerstationen som ansøgt ikke vil komme i strid med fredningens formål eller medføre landskabeligt uheldige forhold."

Sagen er af nævnet sendt til udtalelse hos Danmarks Naturfredningsforening, Tølløse lokalkomité, der den 14. januar 2003 har udtalt:

"Efter besigtigelse på stedet vil lokalkomiteen ikke modsætte sig, at der som et enkeltstående tilfælde gives tilladelse til etablering af transformerstationen lige inden for fredningens grænse, hvis trasformeren opsættes umiddelbart op til skel mod den ikke fredede ejendom Tjørnedevej 103 og den derværende bevoksning, således at den ikke skiller sig ud i landskabet."

Nævnets afgørelse:

Der lægges fra nævnets side vægt på anvendelsen af den pågældende transformerstation samt at de nuværende højspændingsmaster der går ind over det fredede areal samtidig demonteres efter kabellægningen.

Under hensyn hertil findes opsætningen af transformerstationen med den angivne beliggenhed ikke at være i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974.

Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, opsætning af transformerstationen som ansøgt, når denne som angivet af naturfredningsforeningen, opsættes umiddelbart op til skel mod den ikke fredede ejendom Tjørnedevej 103 og den derværende bevoksning.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

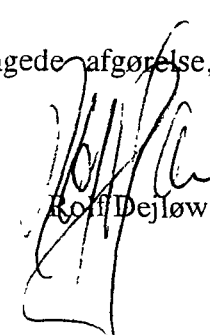
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Michael Berg Hansen

Flemming Jørgensen

Rolf Dejlow

Kopi af kendelsen sendes til:

Tølløse kommune, Hjortholmvej 9, 4340 Tølløse
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø
Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Dommeren i Ringsted, den 27/1-03

Sonja Pantou

oass.

Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt

Landinspektør Godik Godiksen
Stestrup Oldvej 81
4360 Kr. Eskilstrup

SCANNET

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

19 AUG. 2003

Fredningsnævnet
for Vestsjællands Amt
Bøllingsvej 8
4100 Ringsted

Tlf. 57 61 22 66
Fax 57 61 22 16

Journal nr. F55/03
Deres J.nr. 5229

Den 18. august 2003

Ved skrivelse af 2. juli 2003 har Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, på vegne ejerne, ansøgt om nævnets tilladelse til overførsel af et fredet areal på 21,7 ha. fra landbrugsjendommen Igelsøgård på matr.nr. 8a m.fl. Igelsø by, Kvanløse til sammenlægning med skovejendommen Grøntved Skov på matr.nr. 4c m.fl. Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup.

Natur & Miljø har ved sagens fremsendelse bemærket:

"at der er indgået aftale mellem Ingolf Halle, Igelsøgård og Finn Helmer om at sidstnævnte køber et areal på 21, 7 ha. til sammenlægning med Grøntved Skov, som er en bygningsløs skovejendom der omfatter Maglesø og de omliggende ejendomme.

Det ansøgte areal noteres fremover som fredsskov. Arealet må ikke få karakter af skov, men skal fastholdes åbent til vedvarende græsning som følge af fredningen, hvilket Odsherred Statsskovdistrikt pr. den 26. marts 2003 har givet tilladelse til.

Det ansøgte areal indgår i dag i en landbrugsnoteret ejendom. Jordbrugskommissionen for Vestsjællands Amt har pr. den 13. maj 2003 i medfør af landbrugslovens § 4, stk. 4 givet tilladelse til at landbrugsnoteringen afløses af skovnotering.

Begge de nævnte myndigheder har stillet en række betingelser om arealets fremtidige brug og tilgængelighed, som har til hensigt at følge fredningsbestemmelserne op, således at området ikke vil komme til at fremtræde som et skovområde, men som et åbent naturområde.

Der er efter Natur & Miljø's vurdering af sagen ikke noget, der taler imod at det ansøgte imødekommes. Tingenes tilstand påvirkes ikke umiddelbart af et andet ejerforhold.

Natur & Miljø kan således anbefale Fredningsnævnet at meddele dispensation fra kendelsen til det ansøgte.

Skov- og Naturstyrelsen
J.nr. SN 2003-1211/4-0001
Akt. nr. 91-1-1
BM.

Fredningsnævnet skal i den sammenhæng vurdere, om der er behov for at fastsætte nærmere vilkår for en dispensation, eller om de fredningsmæssige hensyn indtil videre må anses for tilstrækkeligt varetaget gennem de vilkår, der allerede er fastsat af Odsherred Statsskovdistrikt og Jordbrugskommissionen."

Det fremgår af Odsherred Statsskovdistrikt og Jordbrugskommissionens for- nævnte afgørelser, at der blandt andet som vilkår for det ansøgte er fastsat, at offentligheden sikres adgang til Grøntved Skov og Maglesø gennem et nyt sti- forløb og at der skabes et udsigtspunkt på de høje bakker vest for Maglesø. Dette sikres ved tinglysning af deklaration på ejendommen.

Nævnets afgørelse:

Arealet der overføres er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974, hvorefter blandt andet udstykning af arealerne kun kan tillades med frednings- nævnets godkendelse.

Nævnet finder ikke arealoverførslen i strid med formålet med den tinglyste fredning. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at 21,7 ha. fra landbrugsejendommen Igelsøgård overføres til skovbrugsejendommen Grøntved skov på vilkår som fastsat af Odsherred Statsskovdistrikt og Jordbrugskommissionen.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttel- seslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Finn Larsen

Flemming Jørgensen

Rolf Dejlow

Kopi af kendelsen sendes til:

Finn Helmer. c/o Peter Helmer. Ringstedvej 169, Igelsø, 4340 Ugerløse

Ingolf Halle, Ringstedvej 253, Igelsø, 4300 Holbæk

Odsherred Statsskovdistrikt. Mantzhøj, Ulkerupvej 1, 4500 Nykøbing Sj.

Jordbrugskommissionens sekretariat, Vestsjællands Amt,

Jernløse kommune. Gl. Skovvej 158, Nr. Jernløse, 4420 Regstrup

Holbæk kommune. Jernbanevej 6, 4300 Holbæk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø. Alleen 15, 4180 Sorø

**UDSKRIFT AF
FORHANDLINGSPROTOKOLLEN FOR
FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLANDS AMT**

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
- 8 OKT 2004

År 2004 den 10. september kl. 13.00 afholdt Fredningsnævnet v/foranden dommer Flemming Jørgensen, Ringsted, det amtsrådsvalgte medlem Rolf Dejløw, Ørslev og det lokale medlem Anders Hvass, Holbæk, møde i Holbæk Kommune.

Der foretoges:

F68/03

Sag om vandspejlssænkning i Grøntved Sø, beliggende på matr.nr. 4 c Grøntved Overdrev, Sdr. Asmintrup, der er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974.

LOS

Der fremlagdes:

- 1, skrivelse af 7. september 2003, fra Ejvind Rostgaard og Bjarke og Birthe Dyekær.
- 2, nævnets skrivelse af 9. september 2003 til Vestsjællands Amt og Danmarks Naturfredningsforening.
- 3, skrivelse modtaget den 19. september 2003 fra Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité i Holbæk.
- 4, genpart af påbudsskrivelse af 23. september 2003 fra Vestsjællands Amt, Natur & Miljø.
- 5, skrivelse af 20. november 2003 fra John Ørsdahl vedlagt ejeren af Grøntved sø, Finn Helmers, ansøgning og redegørelse af 29. oktober 2003.
- 6, nævnets skrivelse af 21. april 2004 til Vestsjællands Amt.
- 7, Vestsjællands Amt, Natur & Miljø's skrivelse af 1. juni 2004.
- 8, Vestsjællands Amt, Natur & Miljø's skrivelse af 10. juni 2004 med underbilag 1-8.
- 9, nævnets indkaldelsesskrivelse til møde af 24. juni 2004.
- 10, skrivelse af 3. september 2004 fra lodsejeren, Ejvind Rostgaard, vedlagt udtalelse af 26. august 2004 fra ferskvandsbiolog Peter W. Henriksen.

Mødt var:

For Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, afdelingsleder cand.jur. Morten Olesen og biolog Erich Wederkinch.

For Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité seminarielektor Finn Bjerregaard.

Ejeren af Grøntved Sø, beliggende på matr.nr. 4 c samt søbredden nord for søen, beliggende på matr.nr. 14, Finn Helmer med Lotte Küel og John Ørsdahl.

Ejeren af matr.nr. 6, 7, 8 a og 9, stadsarkitekt Ejvind Rostgaard med biolog Peter W. Henriksen og Birger Johansen.

Ejerne af matr.nr. 5 og 10 m.fl. Bjarke og Birthe Dyekær.

Holbæk kommune og Skov- og Naturstyrelsen var indvarslet, men ikke mødt.

2007-1211/4 - 0001 , 137

Nævnsmødet blev indledt på Maglesø Traktørsted og derpå fortsat med en rundgang omkring Grøntved sø, med afsluttende forhandlinger langs søens nordside.

Nævnets formand redegjorde indledningsvis for Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974, hvorefter der blandt andet ikke må ske opfyldning og afvanding af søer og moser. Søen må endvidere anses omfattet af beskyttelsesreglerne i naturbeskyttelseslovens § 3.

Formanden gennemgik dernæstsagens forløb. Ifølge Natur & Miljø's redegørelse har ejeren sænket Grøntved søs vandspejl i efteråret 2003 fra kote 59,86 til kote 59,11. Natur & Miljø finder, at koten for rørsumpens gennemsnitlige øvre afgrænsning kan sættes til kote 59,49. Ud fra ældre luftfotos har Natur & Miljø vurderet, at vandspejlet på fredningstidspunktet i 1974, må antages at have ligget i intervallet kote 58,60-58,90.

Finn Helmer bemærkede, at han fortsat søger om godkendelse af sænkning af vandstanden i søen til koten ved fredningen i 1974. Han redegjorde derpå for sine planer for arealerne ved Grøntved sø og Maglesø, jfr. herved bilag 5, med underbilag. Subsidiært søger han om bibeholdelse af den nuværende vandstandskote, der efter amtets målinger er 59,11.

John Ørsdahl bemærkede hertil, at han fornylig har opmålt koten for vandspejlet og finder at denne rettelig skal sættes til 59,15.

Ejvind Rostgaard redegjorde som nabolodsejer til søbredsarealet matr.nr. 14, for sit syn på sagen. Han finder at Finn Helmer, stik mod sin hensigt, har skadet Grøntved sø ved den skete vandstandssænkning. Han finder, at søen før vandstandssænkningen var ved at finde sit naturlige leje, og at der ikke var dannet mere rørsump, end der var i ældre tid.

Ferskvandsbiolog Peter W. Henriksen redegjorde for sine undersøgelser, jfr. underbilag til bilag 10. Han finder, at der er sket en varig forringelse af miljøforholdene i søen.

Bjarke Dyekjær bemærkede, som lodsejer til søbredsarealet beliggende på matr.nr. 14, at han erhvervede sin ejendom pr. 1. august 2003. Han støtter Ejvind Rostgaards og Peter Henriksens indlæg.

John Ørsdahl bestred det af Peter Henriksen anførte. Han finder, at der nu er bedre grundlag for rørsumpens udbredelse.

Seminarielektor Finn Bjerregaard oplyste, at han i maj før i tiden kunne færdes med sine studerende på den gamle vej langs Grøntved søs sydside. Dette er nu på grund af vandstandsstigning udelukket.

Således som anført i naturfredningsforeningens skrivelse, bilag 3, finder foreningen at det er i strid med fredningskendelsen og dens formål, at der i en årrække ikke har været adgang ad stien syd for Grøntved sø. Med den nuværende vandstand finder han, at rørsumpen hurtigt vil reetableres. Han mangler svar på, hvilke padder og svømmefugle der vil få ringere ynglefaciliteter, hvis vandstanden ikke hæves. Han er enig i, at rovfiskene er vigtige for søens tilstand.

Biolog Erich Wederkinch fremviste under rundgangen af søen, at yderkanten af ferskvandsrørsumpen er lavere end § 3 arealet. Med den nuværende

vandstand på 59,15 kan der fortsat ikke færdes på den sydøstlige del af den gamle vej.

Under rundgangen langs nordsiden af Grøntved sø bemærkede Finn Helmer, at han ønsker hegning til afgrænsning af matr.nr. 14 mod arealer tilhørende Ejvind Rostgaard og Bjarke Dyekjær. Grunden hertil er, at han ikke vil have at disse lodsejeres køer færdes på søbrinken, der herved tager skade. Rostgaard og Dyekjær har hverken ved fredningens ikrafttræden eller med den nuværende vandstand adgang til søen, men han er enig i, at de muligvis har en hævdvunden adgang til vandingsret.

Afdelingsleder Morten Olesen bemærkede, at amtet, jfr. bilag 8, har lavet en veldokumenteret udtalelse om § 3 problematikken. Sagen kræver en politisk afgørelse i amtet. Formentlig kan der kun tiltrædes en mindre ændring i forhold til den angivne kote på 59,49 for rørsumpens gennemsnitlige øvre afgrænsning.

Finn Bjerregaard bemærkede, at Danmarks Naturfredningsforening prioriterer adgangsmulighederne for offentligheden til området højt. Foreningen finder derfor grundlag for meddelelse af dispensation, såvel efter fredningskendelsen som af amtet, for så vidt angår naturbeskyttelseslovens § 3, med henblik på fastlæggelse af en sådan vandstandskote, at der kan ske genetablering af stien langs søens sydside, eventuelt således, at den genetablerede sti langs søens sydøstlige del får et forløb lidt sydligere end den oprindelige gamle sti.

Nævnets formand forsøgte at opnå enighed mellem lodsejerne om en vandspejlskote for Grøntved sø.

Ejerne var fortsat uenige om etablering af vandingsmulighed for Ejvind Rostgaard og Bjarke Dyekjærskøer. Det lykkedes formanden at skabe enighed om en vandstandskote på 59,30, men fra Finn Helmers side betinget af, at han kan etablere hegning langs nordsiden af matr.nr. 14, dog således at Ejvind Rostgaard og Bjarke Dyekjær hver i en bræmme på 5 meter, får vandingsmulighed til søen. Han kan tiltræde, at denne ordning bliver permanent, det vil sige også efter Ejvind Rostgaard og Bjarke Dyekjær's ejertid. Ejvind Rostgaard og Bjarke Dyekjær kunne som nævnt acceptere en vandspejlskote på 59,30, men betinget af, at der ikke foretages hegning mod deres ejendomme.

Nævnet foretog herefter i enrum votering på Maglesø Traktørsted.

Nævnets afgørelse:

Under rundgangen omkring Grøntved sø konstaterede nævnets medlemmer, at ældre afløb fra Grøntved sø er lavere beliggende end det afløb Finn Helmer nu er ved at etablere. Endvidere findes udgåede træer og nuværende kanttræer af arten lærk, at tilsige en tidligere lavere vandstand end den nuværende på kote ca. 59,15.

Nævnetskonner, at en sti langs søens sydside kan etableres med lidt højere vandstand end den nuværende på ca. 59,15, hvorved tillige den fladeste søbred langs søens nordøstlige side bliver bredere til gavn for vegetation og dyreliv i rørsumpen.

Nævnet finder, at Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 må fortolkes i overensstemmelse med beskyttelsesbestemmelsen i § 3 i naturbeskyttelsesloven der trådte i kraft den 1. juli 1992. Men nævnet finder, under hensyn til det på stedet konstaterede, at der må være en vis mindre usikkerhed for § 3 beskyttelsesområdets udstrækning, således som det er fastlagt af amtet i sin skrivelse af 10. juni 2004, bilag 8.

Idet nævnet endvidere gerne ser, at ejeren etablerer en sti langs søens sydside, finder nævnet herefter grundlag for i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at dispensere til fastsættelse af vandspejlskoten til 59,30 for Grøntved sø.

Hertil bemærkes, at fredningskendelsen ikke ses at indeholde bestemmelse om hegning.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

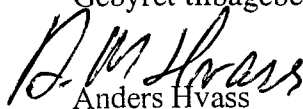
Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra amtet/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Anders Hvass

Flemming Jørgensen

Rolf DeJø

Kopi af kendelsen sendes til:

Finn Helmer, c/o Peter Helmer, Ringstedvej 260, 4350 Ugerløse

John Ørsdahl, Damvej 3, Hagested, 4300 Holbæk

Ejvind Rostgaard, Maglesøvej 14, 4300 Holbæk

Bjarke og Birthe Dyekjær, Maglesøvej 24, 4300 Holbæk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomité v/Finn Bjerregaard, Udbyvej 36, 4300 Holbæk

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Holbæk kommune, Jernbanevej 6, 4300 Holbæk

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Dommeren Ringsted, den 7/10-04
Sonja Pantou
oass.

NATURKLAGENÆVNET
FORMANDEN

Frederiksborggade 15, 1360 København K

Tlf.: 3395 5700

Fax 3395 5769

X400 S=nlk; P=sdn, A=dk400, C=dk

E-mail nlk@nlk.dk

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

25.12.2004
SCANNET

- 8 DEC. 2004

J.nr.: 03-121/300-0008

BOL

Lvs

Afgørelse

i sagen om hævning af vandspejlet på Grøntved Sø i Holbæk Kommune.

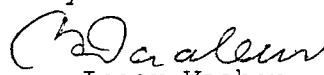
Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt har den 10. september 2004 i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, truffet afgørelse i en sag om vandspejlsenkning i Grøntved Sø, beliggende på matr.nr. 4 c, Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnet kendelse om fredning af Sophienholm/Maglesø fra 1974. Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet af to naboer.

Efter naturbeskyttelseslovens § 86 er følgende klageberettigede:

1. adressaten for afgørelsen,
2. ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
3. offentlige myndigheder,
4. lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
5. landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
6. landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Da naboer, jf. ovennævnte bestemmelse, ikke er berettigede til at klage over en afgørelse om dispensation truffet i henhold til naturbeskyttelsesloven, afvises klagen fra realitetsbehandling.

Afgørelsen er truffet af Naturklagenævnets formand på nævnets vegne, jf. naturbeskyttelseslovens § 81, stk. 3.

Inger Vaaben
viceformand

Birgitte Olesen
fuldmægtig

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. naturbeskyttelseslovens § 82. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. lovens § 88, stk. 1.

2004 1211/4-0001
150

SCANNET

Frederiksborggade 15, 1360 København K
Tlf.: 3395 5700
Fax: 3395 5769
X.400: S=nkn; P=sdn; A=dk400; C=dk
E-mail: nkn@nkn.dk

- 8 DEC. 2004

J.nr.: 03-121/300-0009
BOL

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

21.12.2004

LOJ

Afgørelse

i sagen om beplantning, jordvolde og en container i Trundholm Kommune.

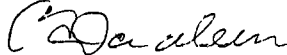
Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt meddelte den 21. oktober 2004, at nævnet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, havde truffet beslutning om at meddele dispensation til bibeholdelse af en 1 m høj beplantning samt en container og afslag på dispensation til bibeholdelse af jordvolde på ejendommen matr.nr. 4 cr, Klint By, Højby.

Naboen til ejendommen matr.nr. 4 cr har med brev modtaget i fredningsnævnet den 24. november 2004 påklaget afgørelsen til Naturklagenævnet.

Det fremgår bl.a. af afgørelsen, at klagefristen, jf. naturbeskyttelseslovens § 86 er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede, hvilket vil sige den 18. november 2004. Klagen, der er modtaget i fredningsnævnet den 24. november 2004, må således anses for at være for sent indkommet, hvorfor klagen ikke kan realitetsbehandles.

Opmærksomheden henledes på, at naboer ikke er berettiget til at klage over afgørelser truffet i henhold til naturbeskyttelsesloven, jf. naturbeskyttelseslovens § 86.

Afgørelsen er truffet af Naturklagenævnets formand på nævnets vegne, jf. naturbeskyttelseslovens § 81, stk. 3.

Inger Vaaben
viceformand

Birgitte Olesen
fuldmægtig

Afgørelsen er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. planlovens § 58, stk. 3. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. planlovens § 62, stk. 1.

2004-121/4-0009
19

Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt

Jernløse kommune
Teknisk Afd.
Gl. Skovvej 158
4420 Regstrup

Fredningsnævnet
for Vestsjællands Amt
Bøllingsvej 8
4100 Ringsted

SCANNED

Tlf. 57 61 22 66
Fax 57 61 22 16

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

LCG

Journal nr. F102/04
Deres J.nr.

Den 26. januar 2005

Ved skrivelse af 30. november 2004 har kommunen for Lotte Kühl ansøgt om nævnets tilladelse til opførelse af en ladebygning samt overdækning med henblik på løsdriftsstald på matr.nr. 8 a Igelsø by, Kvanløse, beliggende Ringstedvej 253.

Sagen er af nævnet blevet sendt til udtalelse i Vestsjællands Amt, Natur & Miljø, der den 20. december 2004 har udtalt:

"En del af ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø.

Fredningssagen blev rejst af Danmarks Naturfredningsforening, der i rejsningsskrivelsen blandt andet oplyser, at området ønskes fredet med det formål, at bevare det smukke og karakteristiske landskabsbillede, som nu findes og som væsentligt er bestemt af store stærkt kuperede bakker, søer og moser, skovbevoksninger og store ubrudte marker.

Ifølge kendelsen skal blandt andet bobyggelse ikke være tilladt, bortset fra nødvendige tilbygninger til allerede eksisterende landbrugsejendomme.

Ladebygningen er på 1.000 m² og opføres i tilknytning til gårdens eksisterende bygninger umiddelbart inden for det fredede areal. Gårdens eksisterende bygninger ligger uden for fredningen.

Bygningen udføres med pudsede facader i gul farve som den øvrige del af bebyggelsen på ejendommen, og den øverste del af facaderne af træ som på den eksisterende lade. Tagdækningen udføres med mørkegråt eternit.

Ejeren af ejendommen, Lotte Kühl, har i ansøgningen til Jernløse kommune blandt andet anført, at formålet med den nye bygning er at skabe baggrund for en udvidelse af den eksisterende Dexter besætning - med udgangspunkt i

*2005-1211/4-0001
154*

det samarbejde som er indgået med ejeren af Maglesø, Finn Helmer - om afgræsning også af de af ham ejede arealer i området, herunder 22 ha på søens vestlige side og op mod Maglesøvej, som det af hensyn til fredningens formål er meget væsentligt at få afgræsset.

Amtet finder herefter intet at bemærke til opførelse af ladebygningen som ansøgt, der ikke ses at være uforenelig med fredningsbestemmelserne eller i strid med fredningens formål."

Sagen har endvidere været tilsendt sagsrejseren af fredningssagen, Danmarks Naturfredningsforening til udtalelse. Foreningen har dog ikke besvaret nævnets henvendelse inden for den af nævnet fastsatte frist, med angivelse af, at foreningens passivitet vil blive anset som en tilkendegivelse af, at der ikke er indsigelser mod det ansøgte.

Nævnets afgørelse:

Under hensyn til at det ansøgte byggeri ligger i det fredede areals ydre område, og under hensyn til at byggeriet giver adgang til en udvidet kvægbesætning til afgræsning af blandt andet det fredede areal, findes opførelse af det ansøgte ikke i strid med formålet med Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974. Nævnet tillader derfor i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, opførelse af ladebygningen samt overdækningen i overensstemmelse med de fremsendte tegninger og beskrivelser med situationsplan.

Det tilføjes, at nævnet har skønnet, at det tilladte ikke indebærer en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for, jfr. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2.

Tilladelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Afgørelsen kan efter naturbeskyttelseslovens § 43, jf. § 86, jf. § 87, stk. 1 påklages til Naturklagenævnet (adr. Frederiksborggade 15, 4., 1360 København K) af bla. ansøgeren, ejeren og forskellige myndigheder, foreninger og organisationer. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende klageberettigede. Hvis klagefristen udløber en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet.

Tilladelser må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre klagemyndigheden bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. Naturklagenævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra amtet/kommunen/fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk

Gebytet tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

Rolf Deleøw

Flemming Jørgensen

Finn Larsen

Kopi af kendelsen sendes til:

Lotte Kühl, Ringstedvej 253, 4300 Holbæk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 Kbh. Ø

Vestsjællands Amtskommune, Natur & Miljø, Alleen 15, 4180 Sorø

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Dommeren i Ringsted den 26/1-05

Sonja Fanton
bass.

KOPI

Modtaget i
Naturstyrelsen
- 9 MAJ 2011

UDSKRIFT AF FORHANDLINGSPROTOKOLLEN FOR FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

År 2011 den 1. april 2011 kl. 14.00 afholdt Fredningsnævnet v/formanden dommer Flemming Jørgensen, Ringsted, det af miljøministeren udpegede medlem Rolf Dejløw, Ørslev, og det af Holbæk kommune udpegede medlem Gunnar Nielsen, Holbæk, møde i Holbæk kommune.

Der foretoges:

F 78/2010

**Sag om vildtbeplantninger
og vinranker på matr. nr.
4a Grøntved Overdrev, Sdr.
Asmindrup.**

Der fremlagdes skrivelse af 9. november 2010 fra Holbæk kommune med sagens bilag ialt 11 stk.

Mødt var:

Ejeren af matr. nr. 4a Grøntved Overdrev Christian Frederik Schulin-Zeuthen med Gefion ved planteavlskonsulent Per Jensen.

For Holbæk Kommune Michael Leth-Espensen.

For Naturstyrelsen Roskilde, Christine Brønnum-Johansen.

For Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdelingen i Holbæk, Finn Bjerregaard.

Ejendommen blev besigtiget.

Miljøministeriets luftfotos fra 1995 - 2008 af arealet blev gennemgået. Ejeren oplyste, at arealet er indgået i almindelig landbrugsdrift indtil for 6 - 7 år siden. På ca. 1 hektar er der etableret vildtremiser af bjergfyr og snebær. Der dyrkes majs hele vejen rundt om vildtremiserne. Remiserne har alene tjent som læbeplantning til vildt. På samme areal som vildtremiserne er der sket en del selvsåning med havtorn og ahorn, som ejeren er indstillet på at fjerne. På den vestlige del af arealet, knap 1 hektar, er der sidste forår plantet vinranker, som almindelig landbrugsafgrøde. Dyrkningen sker helt økologisk og varetages af jordens forpagter Sune Albrichtsens.

Nord for bakken, der ender næsten i en spids, er alene hvedemarker og ikke foretaget beplantninger.

Mødet blev herefter forlagt til Nr. Jernløses kommunes tidligere kommunekontor.

Nævnets formand fremhævede, at arealet på knapt 2 hektar, der er anvendt til vildtremiser og dyrkning af vinranker, er omfattet af Overfredningsnæv-

nets kendelse af 1. februar 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø.

Fredningens formål er at bevare det smukke og karakteristiske landskabsbillede som væsentligt er bestemt af store stærkt kuperede bakker, søer og moser, skovbevoksninger og store ubrudte marker.

Det er i kendelsen anført, at det er forudsætning, at arealerne som hidtil benyttes til almindelig landbrugs- og skovbrugsdrift.

Endvidere er det anført at beplantning med busk- og trævegetation udenfor de ved fredningens etablering eksisterende skovområder ikke må finde sted. Forbuddet omfatter også beplantning med juletræer.

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant bemærkede, at foreningen lægger vægt på, at arealet ifølge fredningen skal henligge som almindelige landbrugsarealer og indgå i sædvanlig driftsform. Såfremt den skete vildbeplantning tillades kan det skabe præcedens. Bjergfyrrerne, i mindre grad snebær, bliver højere end sædvanlige landbrugsafgrøder. Vildtbeplantningerne bør fjernes, men foreningen kan dog leve med et reduceret areal som vildtremise, når denne del ikke bliver højere end 1-1,5 meter.

Foreningen er usikker på, hvorledes vinbeplantningen vil præge landskabet på sigt. Måske kunne arealet med vinranker bevares som forsøg i en 10-årig periode og kun, hvor der nu er sket plantning. Herved kan det bedømmes, hvorledes vinrankerne vil præge landskabet og om fredningens formål overholdes.

Naturstyrelsens repræsentant henviste til den tinglyste fredning, dens formål og bestemmelser. Under henvisning hertil må vildtremisser, uanset deres karakter, anses i strid med fredningen.

Med hensyn til vinstokkene finder Naturstyrelsen tillige, at denne beplantning er omfattet af de tinglyste forbudsbestemmelser. Men styrelsen finder, at nævnet kan overveje, om vinstokkene er en så ganske særlig beplantning, at de eventuelt kan bibeholdes for en kortere eller længere periode, muligt i en forsøgsperiode.

Holbæk kommunes repræsentant henviste til det skriftlige indlæg, sagens bilag 1.

Fredningsnævnet foretog votering.

Nævnets afgørelse:

Nævnet finder, at det plantede er i strid med den tinglyste frednings formål og fredningsbestemmelser. Men samtidig bemærkes, at den skete plantning er med til at holde på jorden og skabe et fast bunddække, som kan bære vildtets vandring rundt på den stejle bakke, en slags spids.

Den nordligste del af det tilplantede anses at være så stejl, at det ikke kan indgå i almindelig landbrugsdrift, men det forudsættes dog maskinelt afslået, således at selvsåede arter holdes nede.

Nævnet finder ikke grundlag for bibeholdelse af bjergfyrrene, der bestemmes at skulle være fjernet, senest inden udgangen af år 2011.

Snebærrene finder nævnet kan bibeholdes i den nu tilplantede udstrækning mod at ejeren plejer arealet ved jævnlig slåning, således at snebærrenes højde ikke overstiger 1,2 meter. Samtidig skal ejeren acceptere at sørge for vedligeholdelse af arealerne i øvrigt for alt selvsået bevoksning, såsom havtorn, ahorn, birk m.v. og dertil friholdelse for buske og ukrudt. Denne friholdelse af det tilplantede areal med vildtremiser skal tillige være foretaget inden udgangen af år 2011. Herved anses fredningens formål og de tinglyste fredningsbestemmelser tilstrækkeligt tilgodeset.

Med hensyn til arealet med plantede vinranker i foråret 2010, finder nævnet, at denne beplantning også principielt er i strid med fredningens formål og fredningsbestemmelserne. Nævnet finder dog, at plantningen med vin, der er en landbrugsafgrøde, kan bibeholdes i sin nuværende udstrækning, når der ikke etableres espalier eller anden for ind- og udsynet skæmmende støtte til vinstokkene.

Bibeholdelse af vinstokkene kan ske i en forsøgsperiode på 10 år. Det er dernæst et vilkår, at højden på vinbeplantningen ikke overstiger 1,5 meter, og at græsset mellem vinrækkerne klippes, således at bakken set fra Sophienholmvej fremstår som grøn.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

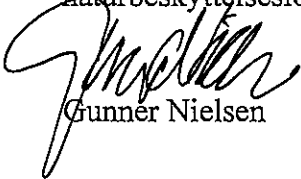
Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

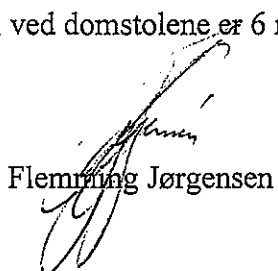
Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Gunnar Nielsen

Flemming Jørgensen

Rolf Dejløw

Kopi sendt 2. maj 2011 til:

Christian Frederik Schülin-Zeuthen, Sophienholmvej 57, 4340 Tølløse.

Gefion, Fulbyvej 15, 4180 Sorø. Att.: Per Jensen.

Naturstyrelsen Roskilde, Ny Østergade 7-11, 4000 Roskilde, att.: Christine Brønnum-Johansen.

Holbæk Kommune, Natur, Miljø & Landskab, att.: Michael Leth-Espensen, 0899 Kommuneservice.

Danmarks Naturfredningsforenings Lokalafdeling i Holbæk ved Carsten Lambrecht, Jagtvej 17, 4300 Holbæk.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Friluftsrådet v/Caroline Seehusen, Buerupvej 4, 4450 Jyderup.

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.

(natur@dof.dk), holbaek@dof.dk).

Nævnsmedlemmer:

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted

Gunner Nielsen, Ewalds Have 51, 4300 Holbæk.

FREDNINGSNÆVNET FOR VESTSJÆLLAND

Sune Albertsen
Njord vingaard
Dexter Gordons Vej 11, 2. Dør 13
2450 København SV.

Jernbanegade 3 A, 1
4000 Roskilde

Postadresse:
Helligkorsvej 7
4000 Roskilde

Tlf. 56 64 27 26
E-post:
vestsjaelland@
fredningsnaevn.dk

KOPI

F 38/2011
jfr.
F 78/2010

Den
18. juli 2011

I Fredningsnævnets afgørelse af 1. april 2011, F 78/2010 om vildtbeplantninger og vinranker på matr. nr. 4a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup, er der om vinrankerne bestemt følgende:

Med hensyn til arealet med plantede vinranker i foråret 2010, finder nævnet, at denne beplantning også principielt er i strid med fredningens formål og fredningsbestemmelserne. Nævnet finder dog, at plantningen med vin, der er en landbrugsafgrøde, kan bibeholdes i sin nuværende udstrækning, når der ikke etableres espalier eller anden for ind- og udsynet skæmmende støtte til vinstokkene.

Bibeholdelse af vinstokkene kan ske i en forsøgsperiode på 10 år. Det er dernæst et vilkår, at højden på vinbeplantningen ikke overstiger 1,5 meter, og at græsset mellem vinrækkerne klippes, således at bakken set fra Sophienholmvej fremstår som grøn.

I skrivelse af 30. maj 2011 med bilag har De som forpagter af arealet med vindyrkning ansøgt Fredningsnævnet om dispensation til at fortsætte vindyrkningen, som allerede sket, med etablering af nødvendigt udstyr, et opbindingssystem.

Det fremgår af ansøgningen med fotos at opbindingssystemet i stål giver en række højde på 1,75 meter for vinbeplantningen. Espalie er et nødvendigt udstyr til vinavl og er nu etableret på den midterste del af vinmarken, der ialt udgør ca. 1 ha.

I ansøgningen har De nærmere anført:

"Fra min side skal det pointeres at vinmarken i dette forår 2011 står i sin grimme tilstand da vinplanterne er meget små og espaliet nyetableret. Med tiden vil stolperne blive mere matte og falde bedre ind med bakken, og i de efterfølgende år vil vinplanterne dominere udtrykket. (Billedet bilag 10 viser vinrækker fra Kelleris vingaard, Nordsjælland, hvor samme espalie anvendes).

Espaliet vil være dækket af en grøn løvvæg i perioden juni til november. Efter bladene falder af i det sene efterår, vil vinplantens grene dække stolperne fra november til april. Planterne beskæres i april måned ned til 0,5 meter over jorden. I perioden april til slutningen af maj vil espaliestolperne kunne ses. I vækstsæsonen vil de være helt dækket og i vinteren delvist dækket af planterne".

Nævnets medlemmer har lejlighedsvis i forbindelse med anden sagsbehandling besigtiget stedet den 29. juni 2011.

Det konstateredes, at opbindingssystemet i stål umiddelbart virker højere end 1,75 m, og at bakken set fra Sophienholmsvej ikke fremtræder grøn som forudsat af nævnet. Den vestlige del ses meget udsat, da der er fuldt rensat i de vertikale rækker.

Arealet hvor der er sket vinbeplantning er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø.

Fredningens formål er at bevare det smukke og karakteristiske landskabsbillede som væsentligt er bestemt af store stærkt kuperede bakker, søer og moser, skovbevoksninger og store ubrudte marker.

Det er i kendelsen anført, at det er forudsætning, at arealerne som hidtil benyttes til almindelig landbrugs- og skovbrugsdrift.

Endvidere er det anført, at beplantning med busk- og trævegetation udenfor de ved fredningens etablering eksisterende skovområder ikke må finde sted. Forbudet omfatter også beplantning med juletræer.

Naturstyrelsen Roskilde natur har i forbindelse med nævnets afgørelse af 1. april 2011 fundet, at beplantningen er omfattet af de tinglyste forbudsbestemmelser. Men styrelsen fandt, at nævnet kan overveje om vinstokkene er en så ganske særlig beplantning, at de eventuelt kan bibeholdes for en kortere eller længere periode, muligt i en forsøgsperiode.

I mailskrivelse af 20. juni 2011 har Naturstyrelsen dertil meddelt ikke at have bemærkninger til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentant har den 1. april 2011 udtalt om vinstokkene:

Foreningen er usikker på, hvorledes vinbeplantningen vil præge landskabet på sigt. Måske kunne arealet med vinranker bevares som forsøg i en 10-årig periode og kun, hvor der nu er sket plantning. Herved kan det bedømmes, hvorledes vinrankerne vil præge landskabet og om fredningens formål overholdes.

Nævnets afgørelse:

Fredningsnævnet finder fortsat at vinbeplantningen principielt er i strid med fredningens formål og fredningsbestemmelserne. Nævnet finder dog, at beplantningen med vinranker kan bibeholdes i en forsøgsperiode på 10 år og at opbindingssystemet i stål med espalie kan bibeholdes i sin nuværende form. Det er et vilkår, at opbindingssystemet indenfor 1 år fremtræder mindre skinnende og dermed skæmmende ved indsynet til beplantningen. Eventuelt kan dette opnås ved maling af stålstoletterne.

Det er endvidere en betingelse, at arealerne mellem vinstokkene fremtræder grønt. Dette begrundet i indsynet til beplantningen især fra Sophienholmvej samt for at undgå erosion af bakken.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

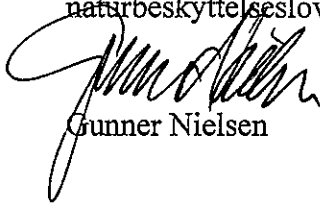
Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

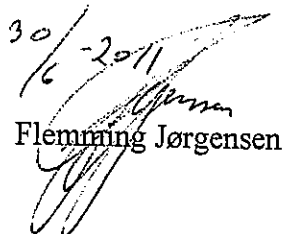
Gebynet tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebynet dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Gunner Nielsen

30/6-2011

Flemming Jørgensen

Rolf Dechow

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Kanalstræde 2
4300 Holbæk

Att. Michael Leth-Espensen

Fredningsnævnet for
Vestsjælland
Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94

vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ 72/2016

SVANA-511-00263

Den 14. december 2016

Vedr. ansøgning om dispensation til fortsat vindyrkning og nyplantning af vinstokke på et fredet areal ved Sophienholm/Igelsø.

Holbæk Kommune har ved mail af 28. september 2016 rettet henvendelse til Fredningsnævnet for Vestsjælland.

Det hedder i henvendelsen:

” ...

Holbæk Kommune har modtaget ansøgning den 22. september 2016 fra Sune Albertsen, Tjørnedevej 5, 4300 Holbæk, hvori han søger dels 1) om fortsættelse af vindyrkning på Sophienholm Gods og dels 2) om ny tilplantning af ca. 2 ha med vin på hans egen ejendom. Ansøgningen vedlægges.

...

Ansøgningen videresendes hermed til fredningsnævnet for videre behandling.

Ad. 1), ansøgning om fortsættelse af vindyrkningen på Sophienholm Gods.

I 2009 tilplantede ansøger et areal på ca. 0,85 ha på Sophienholm Gods.

Arealet er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 1. februar 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø.

I fredningsnævnets kendelse F38/2011 af 18. juli 2011, jf. F78/2010 af 1. april 2011, traf nævnet afgørelse således:

Fredningsnævnet finder fortsat, at vinbeplantningen principielt er i strid med fredningens formål og fredningsbestemmelserne, Nævnet finder dog, at beplantningen med vinranker kan bibeholdes for en periode på 10 år og at opbindingssystemet i stål med espalier kan bibeholdes i sin nuværende form.

KOPI

Det er et vilkår, at opbindingssystemet indenfor 1 år fremtræder mindre skinnende og dermed skæmmende for indsynet til beplantningen. Eventuelt kan dette opnås med maling af stålstoelperne.

Det er endvidere en betingelse, at arealerne mellem vinstokkene fremtræder grønt. Dette begrundet i indsynet til beplantningen især fra Sophienholmvej samt for at undgå erosion af bakken.

Holbæk Kommune har som opfølging på nævnets kendelse årligt besigtiget arealet og ikke fundet, at vinbeplantningen og opbindingssystemet har givet anledning til påtale i relation til kendelsen. Det er kommunens vurdering, at aluminiumsstoelperne har fået en vis patina og dermed en mat overflade, som virker mindre skinnende.

Ad. 2), ansøgning om nyplantning af vin på matr. nr. 6m Igelsø By, Kvanløse, beliggende Tjørnedevej 5, 4300 Holbæk.

Der ansøges om vinplantning på et sydvendt skråningsareal på ca. 2 ha. Arealet er omfattet af samme fredning, som nævnt ovenfor.

Det er Holbæk Kommunes opfattelse, at beplantning med vinkultur/vinranker må betragtes som landbrugsafgrøde, jf. NaturErhvervsstyrelsens hjemmeside. Vinkultur vokser ikke højere end eksempelvis majsafgrøder.

Holbæk Kommune finder det også positivt, at ansøger er velvillig indstillet overfor at anvende et opbindingssystem, som er mindre iøjnefaldende end det, der er anvendt på Sophienholm.

Overordnet kan Holbæk Kommune anbefale, at der tillades vindyrkning som ansøgt og uden tidsbegrænsning, såfremt det i øvrigt sker på samme vilkår, som fredningsnævnet tidligere har fastsat.

...”

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning har den 14. oktober 2016 udtalt:

”...

Nedenstående oplysninger og bemærkninger skal alene ses som svar på anmodningen om teknisk bistand og kan hverken tages som udtryk for, at Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning anbefaler en dispensation til det ansøgte eller det modsatte.

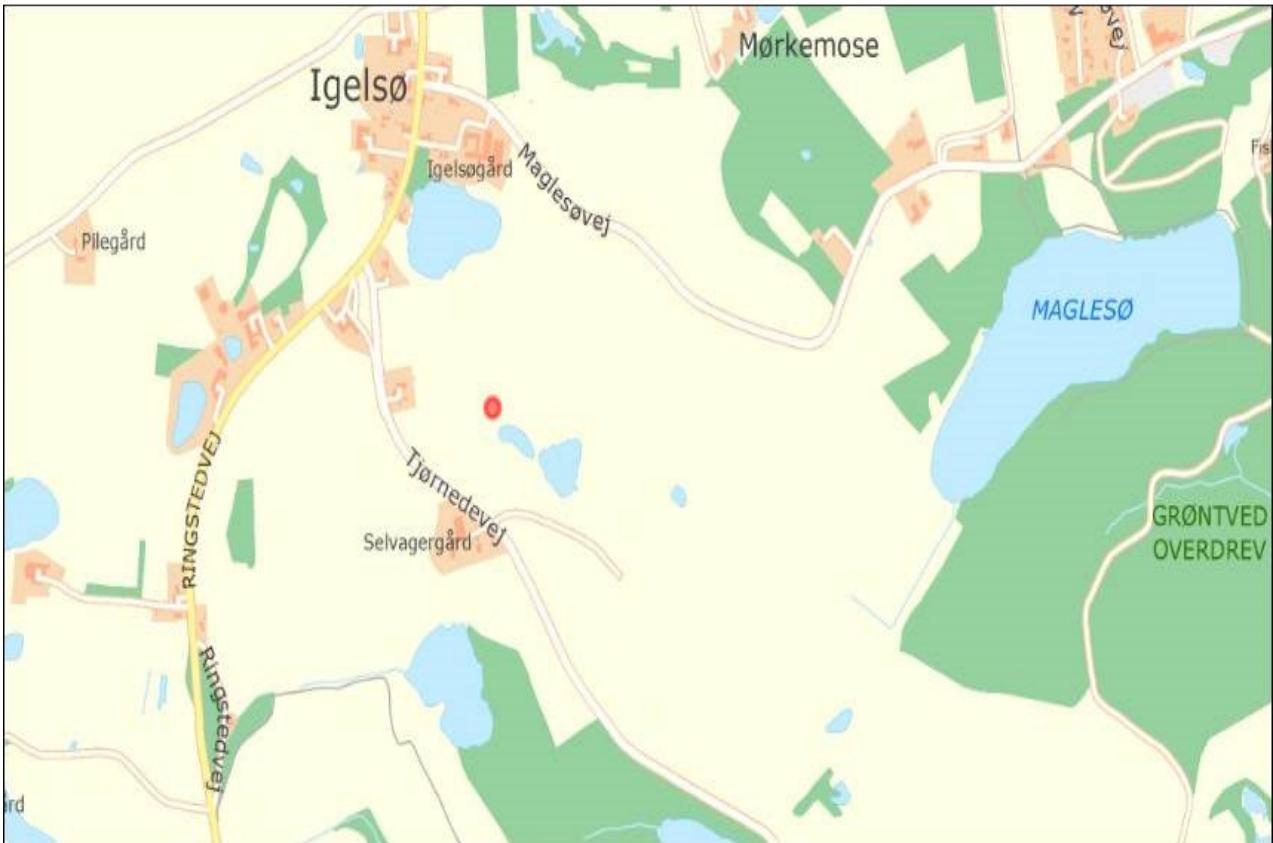
Der søges om dispensation til anvendelse af 2 ha til vindyrkning på en ejendom omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 1. februar 1974 om fredning af et område omkring Sophienholm/Maglesø. Fredningen indeholder bl. a. en bestemmelse om, at arealerne ikke må beplantes med busk- og trævegetation uden for eksisterende skovområder.

Fredningsnævnet har ved afgørelse af 1. april 2011 (FS. 78/2010) meddelt en 10 årig dispensation til beplantning af ca. 1 ha med vinstokke. I forbindelse med den sag udtalte Naturstyrelsen, at det

KOPI

var styrelsens vurdering, at beplantning med vinstokke er omfattet af fredningens forbudsbestemmelser, men at styrelsen fandt, at nævnet kunne overveje, om vinstokke er så ganske særlig beplantning, at de kan bibeholdes for en kortere eller længere periode.

På følgende kort er placeringen af det ansøgte vist med rød prik. Kortet kan eventuelt benyttes i afgørelsen jf. forretningsorden for fredningsnævn § 11, stk. 1.

Det ansøgte vil efter Styrelsen for Vand- og Naturforvaltnings vurdering ikke medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Ansøgningen giver ikke Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning anledning til yderligere bemærkninger. Hvis fredningsnævnet har behov for yderligere oplysninger eller har særlige spørgsmål, står Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning selvfølgelig til rådighed.

...”

Formålet med fredningen er bl.a. at bevare det smukke og karakteristiske landskabsbillede, som væsentligt er bestemt af store stærkt kuperede bakker, søer og moser, skovbevoksninger og store ubrudte marker. Det er i fredningsafgørelsen fra 1974 forudsat, at arealerne som hidtil benyttes til almindelig landbrugs- og skovbrugsdrift.

Fredningsnævnet har den 8. november 2016 foretaget besigtigelse på stedet. Under besigtigelsen har ansøgeren Sune Albertsen præciseret, at ansøgningen vedrørende den eksisterende vinmark skal forstås som en ansøgning om, at der allerede på nuværende tidspunkt meddeles tidsubegrænset dispensation, uanset at der stadig er flere år tilbage af den i 2011 meddelte dispensation.

I afgørelsen har deltaget Rolf Dejløw, Gunner Nielsen samt formanden, dommer Ole Stryhn.

Fredningsnævnet afgørelse

Vin må i dag betragtes som en landbrugsafgrøde i Danmark, og vinstokkene fremstræder efter nævnets opfattelse ikke skæmmende i landskabet.

Under besigtigelsen stod vinstokkene i det væsentlige uden løv, og aluminiumsstolperne/espalier var således mere synlige end i den del af året, hvor stokkene står med blade. Nævnet finder ikke, at de eksisterende aluminiumsstolper/espalier er skæmmende, og nævnet er enig i kommunens vurdering, at stolperne har fået en vis patina og dermed en mat overflade.

Fredningsnævnet finder herefter ikke, at det er i strid med formålet med fredningen, at der meddeles en tidsubegrænset dispensation til fortsat vindyrkning på matr.nr. 4a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup med benyttelse af de eksisterende aluminiumsstolper/espalier. Nævnet finder dog ikke grundlag for at ændre vilkåret i afgørelsen fra 18. juli 2011 om, at området mellem rækkerne med vinstokke skal fremtræde grønt, dels af hensyn til indsynet fra Sophienholmvej og dels af hensyn til at undgå erosion af bakkerne.

Nævnet finder ligeledes ikke, at det er i strid med formålet med fredningen, at der meddeles tilladelse til etablering af 2 ha. vinmark på matr.nr. 6m Igelsø By, Kvanløse, og at der benyttes tilsvarende aluminiumsstolper/espalier som på matr.nr. 4a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup. Det er ligeledes her en forudsætning, at stolperne senest 1 år efter etableringen fremtræder med mat overflade, således som tilfældet er på matr.nr. 4a Grøntved Overdrev, Sdr. Asmindrup, og at rækkerne mellem vinstokkene fremtræder grønt.

I dette omfang imødekommer fredningsnævnet ansøgningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Ole Stryhn
formand

Klagevejledning.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af en overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

KOPI

Kopi sendes til:

Sune Albertsen, njord@njordvingaard.dk

Holbæk Kommune, Michael Leth-Espensen

Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. Svana@svana.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling, holbaek@dn.dk,

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling, holbaek@dof.dk

Friluftsrådet, kreds14@friluftsradet.dk

Rolf Dejløw, Nyvangsvej 10, Ørslev, 4100 Ringsted

Gunner Nielsen, Smedelundsgade 6,2., 4300 Holbæk

Holbæk Kommune
Vækst og Bæredygtighed
Kanalstræde 2, 4300 Holbæk

Att. Eva Legéne
landzone@holb.dk

Fredningsnævnet for
Vestsjælland

Vestensborg Allé 8
4800 Nykøbing F.

Tlf. 20 60 23 94
vestsjaelland@fredningsnaevn.dk

FN-VSJ-069-2020

Den 20. januar 2021

Holbæk Kommune har med mail af 25. september 2020 ansøgt nævnet om dispensation til at etablere en separat regnvandsafledning og en arbejdspladsovernatningsplads på matr.nr. 1i Brorfelde by, Kvanløse, beliggende Observator Gyldenkeres Vej 3, Brorfelde, 4540 Tølløse.

I mail af 2. august 2020 har Esben Milling, Holbæk Kommune spurgt fredningsnævnet

I forbindelse med etablering af ny offentlig spildevandsledning til Brorfelde, så bl.a. Brorfelde Observatorium kan blive tilsluttet til denne, har observatoriet fået påbud om at adskille tilledningen af regnvand fra bygninger (og veje) fra spildevandssystemet.

I den forbindelse skal der udføres nye regnvandsanlæg omkring bygningerne på Brorfelde Observatorium, og etableres regnvandsafledning via faskiner, regnvands-rende og overløb.

Arbejdet omfatter de på vedhæftede situationsplan viste anlæg.

For at etablere ledninger og faskiner skal der opgraves og fjernes ca. 300 – 400 kbm jord, som enten kan bortkøres eller, hvis Fredningsnævnet kan acceptere det, udlægges på ”jordvarme” marken.

Når anlæggene er færdige vil de eneste synlige anlæg uden for bygninger og vejen være de faskineoverløb, se tegning 250, der bliver etableret til hver faskine og regnvands-renden.

Udløbene bliver placeret i kanten af de på situationsplanen viste skovbevoksninger.

For at undgå erosion af jorden, som følge udledningen af regnvand fra overløbene, etableres der et ”stenbed” omkring hvert udløb.

Da de synlige indgreb er meget beskedne, og da tilslutning til offentlig spildevandsledning og etablering af regnvandssystemet dels er påbudt, men også samlet set bidrager til et renere miljø og styrker naturen på Brorfelde Observatorium, vil vi gerne vide, om Fredningsnævnet administrativt kan meddele dispensation fra fredningskendelsen, eller om der skal gennemføres en fredningssag.

Af ansøgningen af 25. september 2020 fremgår:

Ansøgning om dispensation fra fredningen vedrørende Observatoriebakken Brorfelde (reg.nr. 08128.00)

Holbæk Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til at etablere en separat spildevandskloakering, etablere en arbejdsplads samt midlertidigt opstille to mandskabsvogne. Det ansøgte vurderes at forudsætte en dispensation fra fredningen vedrørende Observatoriebakken Brorfelde.

(...)

Beskrivelse af det ansøgte

I forbindelse med etablering af ny offentlig spildevandsledning til Brorfelde, så bl.a. Brorfelde Observatorium kan blive tilsluttet til denne, har observatoriet fået påbud om at adskille tilledningen af regnvand fra bygninger (og veje) fra spildevandssystemet.

I den forbindelse skal der udføres nye regnvandsanlæg omkring bygningerne på Brorfelde Observatorium, og etableres regnvandsafledning via faskiner, dræn-rende og overløb. Arbejdet udføres i og omkring bygning nr. 2, 3, 5, 7, 9, 11, 13, og 15.

Arbejdet omfatter de på vedhæftede situationsplan viste anlæg.

For at etablere ledninger og faskiner skal der opgraves og fjernes ca. 300 – 400 m³ jord. Der ansøges om tilladelse til at lægge overskudsjord ud i et lag på op til 15 cm på den såkaldte ”jordvarme” mark, hvor der er nedgravet jordvarmeslanger. Jorden vil blive fordelt jævnt over marken, dog ikke den lavtliggende fugtige del af marken. Såfremt det ikke er muligt at opnå dispensation til dette, skal jorden bortkøres til et godkendt jorddepot.

Når selve nedgravningen af ledninger finder sted, kan der blive behov for at lukke dele af Observator Gyldenernes Vej for en kortvarig periode af 3-5 dage.

Materiel til kloakering kommer til at stå ved arbejdsstederne, og der vil kortvarigt være behov for lokalt oplag nær arbejdsstederne.

Når anlæggene er færdige, vil de eneste synlige anlæg være de faskineoverløb, der bliver etableret til hver faskine og dræn-renden (se bilag Drænrender og princip på stensætning omkring faskineoverløb).

Udløbene bliver placeret i kanten af de på situationsplanen viste skovbevoksninger.

For at undgå erosion af jorden, som følge af udledningen af regnvand fra overløbene, etableres et ”stenbed” omkring hvert udløb.

Der søges endvidere om tilladelse til midlertidigt at opsætte to mandskabsvogne på forpladsen til værkstedsbygningen beliggende Observator Gyldenernes Vej 3, 4340 Tølløse. Vognene er til brug for håndværkere i forbindelse med restaureringen af værkstedsbygningen, som pågår i perioden september 2020 - juli 2021.

På forpladsen vil der endvidere være oplag omtrentligt bestående af:

- Regn- og spildevandsledninger i PP materiale
- Sandfangs- og rensebrønde i PP materiale
- Faskinekassetter
- Geotex (fiberduk til indpakning af faskiner)
- Sand til at fylde omkring ledninger
- 2-3 gravemaskiner
- En mindre form for dumper

Til orientering har Brorfelde Observatorium indhentet tilladelse fra Kulturarvsstyrelsen til at restaurere værkstedsbygningen.

Ansøgning om dispensation

Holbæk Kommune fører tilsyn med, at fredningsbestemmelserne bliver overholdt. Det er kommunes vurdering, at det ansøgte projekt forudsætter en dispensation fra fredningen.

Fredningen har til formål at sikre og forbedre de landskabelige værdier i området og herunder sikre, at området fremtræder som et overvejende åbent landskab i natursammenhæng med de tilstødende fredede områder og skovområder, at understøtte formidling og undervisning i bl.a. astronomi, geologi og natur i øvrigt, så vidt det er muligt, at bevare og synliggøre de særlige landskabelige, geologiske, biologiske og kulturhistoriske værdier i området, at sikre og forbedre områdets rekreative værdier og herunder offentlighedens adgang til området via et stisystem, at sikre områdets karakter med nattemørke, således at området fortsat er egnet til stjerneobservationer og at skabe grundlag for naturpleje og naturgenopretning.

Det fremgår af fredningen, at arealerne ikke må benyttes til oplag. Nævnet skal godkende nødvendigt oplag, jf. § 2. Der må ifølge fredningens § 3 ikke foretages terrænændringer.

Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres.

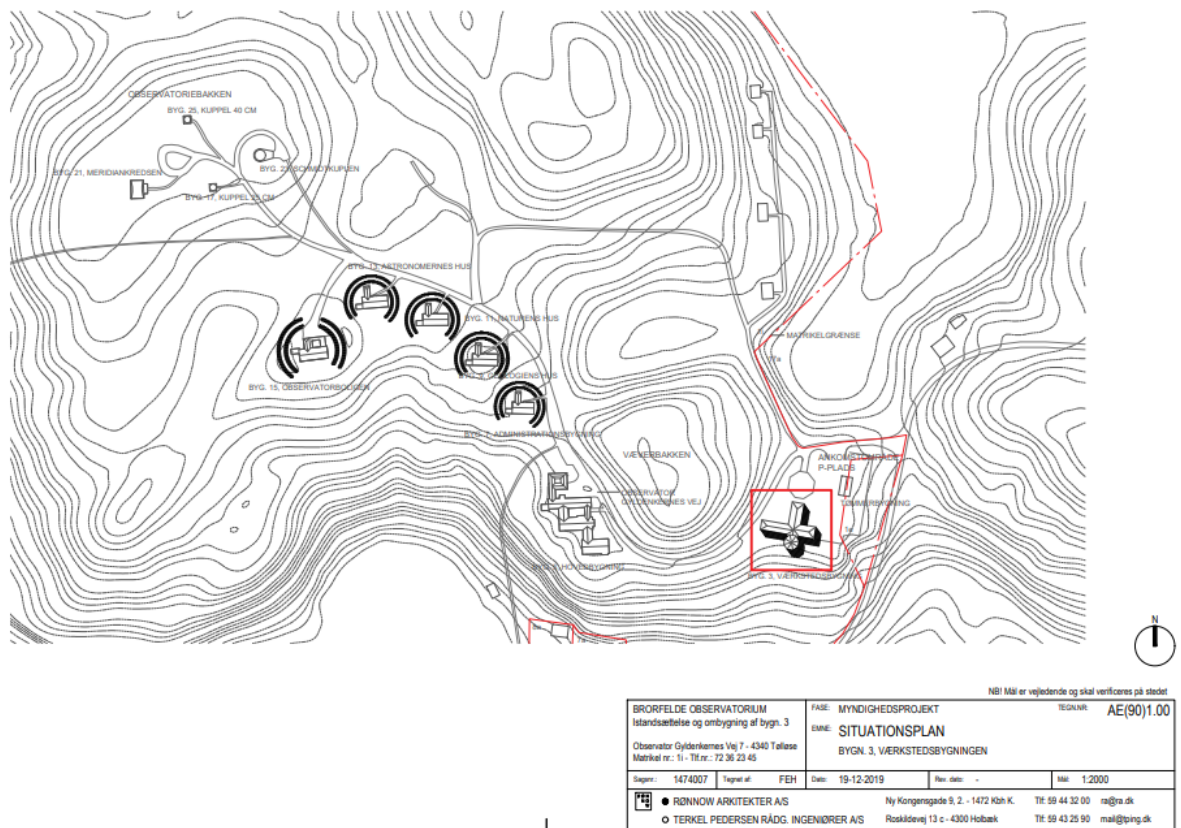
Jf. § 4, må der ikke opføres ny bebyggelse. Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger de almindelige bestemmelser i gældende love, og eksisterende veje og stier er således åbne for offentlighedens færdsel til fods eller cykel, jf. fredningens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 26.

Brorfelde Observatoriet har fået et påbud om at adskille tilledningen af regnvand fra bygninger (og veje) fra spildevandssystemet, og dette projekt skal dermed gennemføres. Det ansøgte projekt vedrører for størstedelen aktiviteter/indgreb af midlertidig varighed, der vil ophøre, når anlægget er etableret. Når anlægsfasen er overstået, vil den eneste synlige forandring af området være faskineoverløbene samt stenbedene, og denne visuelle forandring vurderes at være minimal. På den baggrund anbefaler Holbæk Kommune at der dispenseres fra fredningen til de ansøgte formål.

Til orientering -. øvrige tilladelser

Foruden dispensation fra fredningen vurderes midlertidig opstilling af de to mandskabsvogne samt arbejdsplads med oplag af materialer og maskiner at forudsætte en landzonetilladelse, jf. planlovens § 35, stk. 1. Holbæk Kommune er sindet at meddele landzonetilladelse til det ansøgte.

Til orientering forudsætter det ansøgte ikke byggetilladelse og ikke en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3

Situationsplan

Situationsplan med ledninger i terræn

- Arbejdsområde til Værkstedet
- Arbejdsområde til Kloakering

Holbæk Kommune
 Sagsnr: BO24_C07 Byggeskeds
 Dato: 30-07-2020 16-09-2020 In: e-mail Mål: 1:500

Afdeling: Holbæk Kommune
 Besøgsadr.: Kanalstræde 2
 4300 Holbæk
 Tlf.: 72 36 36 36
 www: www.holbaek.dk
 Mail: post@holbaek.dk
 Postadr.: Holbæk Kommune
 0899 Kommuneservice

Arbejdsområde til renovering af Værkstedsbygningen (Observator Gyldenkeres Vej 3)

— Ledningsgrav til trykledning, 0,5 - 1,0 m bred

32 m Udlægning af overskudsjord på jordvarmemærken, Ca. 400 kbm i max 15 cm lagtykkelse

Sag Brorfeldt Observatorium

Erhverv Separat kloakering

Sags nr. 9028_C07

Dato: 16.09.2020

In:esml

Mål: 1:1.000

Afdeling: Holbæk Kommune
 Besøgsadr.: Kanalstræde 2
 4300 Holbæk
 Tlf.: 72 36 36 36
 www: www.holbaek.dk
 Mail: post@holb.dk
 Postadr.: Holbæk Kommune
 0899 Kommuneservice

Område til udlægning af overskudsjord

Under en besigtigelse den 22. oktober 2020 blev der rejst et spørgsmål, som Esben Milling, Holbæk Kommune har besvaret i en mail af 18. november 2020:

Med henvisning til protokollens:

”Per Fynboe spurgte, om det ikke ville være bedre at nedgrave mindre faskiner ved hvert af de fem huse og så lægge opgravet jord i den vold, som er ved hvert af husene.”

Kan jeg oplyse:

Ved udarbejdelsen af projektet til separering af regnvandsledninger var udgangspunktet, at vi ville placere faskinerne inden for hækkene til hver bolig.

Vi valgte at gå bort fra løsningen, da faskinerne ved hver bygning, på grund af ringe vand-nedtrængningsevne i jorden, blev relativt store.

Faskiner til bygning Nr. 7, 9, 11, 13 medfører opgravning af 12 – 14 m³ overskudsjord pr. hus. Faskine til bygning Nr. 15 medfører opgravning af 17 m³.

De vil derfor fylde meget i hver have, og til hver faskine bliver der synlige overløb.

Særligt ved Nr. 15, hvor haven ligger højt, kan der være risiko for skred i støttevæggen pga. vandtrykket, når vandet står højt i faskinen. (Der er et allerede nu et mindre skred).

Linjefaskinen har samme volumen som de 5 faskiner til sammen, men på grund af sammenkoblingen forventes færre overløbshændelser, og der er kun et overløb, som er mindre synligt, da det er placeret i ”skovbæltet”.

Erfaringerne fra etablering af faskine til Nr. 23 viser, at de opgravede arealer/render gror til inden for 1 til 2 år, hvorefter de ikke er synlige.

Det vil være muligt, at indbygge en del af overskudsjorden i skråningerne omkring bygningerne.

Tilbud på udførelsen af arbejdet er baseret på bortkørsel af overskudsjord, og jorden kan udnyttes i et andet anlægsprojekt i Holbæk.

Men vi vil gerne have mulighed for at placere overskudsjord i skråninger, men det skal ikke være afgørende for nævnets afgørelse.

Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk, har udtalt, at foreningen ikke har bemærkninger til, at der nedgraves regnvandsledninger, men vil protestere mod, at opgravet jord udspreddes på marken med de nedgravede jordvarmeledninger. Denne mark er ved at komme sig efter opgravninger og skal ikke sættes tilbage ved en udspredding af jord. Den bedste løsning vil være at bortkøre opgravet jord.

Nævnets afgørelse:

Nedgravning af regnvandsledninger og faskiner med overløb samt opstilling af en arbejdsplads, alt som beskrevet i ansøgningen og vist ved besigtigelsen, er ikke i strid med fredningsbestemmelserne, ligesom de i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og stk. 3, nævnte forhold ikke taler mod at give dispensation.

Under hensyn hertil meddeler nævnet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til at der kortvarigt etableres en arbejdsplads på det i ansøgningen angivne sted, og at der nedgraves regnvandsledninger og faskiner med overløb som beskrevet i ansøgningen og vist ved besigtigelsen. Opgravet jord må ikke udspreddes på de fredede arealer.

Tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, jf. § 66, stk. 2.

Mogens Pedersen
Supplerende formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevarerklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.